

Latvijas Valsts
agrārās ekonomikas institūts

EIROPAS ZIVSAIMNIECĪBAS FONDS:
ZIVSAIMNIECĪBAS ATTĪSTĪBAS IESPĒJA

Atskaite

Zvejniecības attīstība Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes joslā (piekrastes zveja)

Ziņojumu iesniedza :

.....
Elita Benga

LVAEI Lauku attīstības novērtēšanas nodaļas vadītāja

2014. gada decembris

PROJEKTU LĪDZFINANSĒ ES

Saturs

LIETOTIE SAĪSINĀJUMI.....	3
1. KOPSAVILKUMS.....	4
2. DARBA SATURS.....	6
3. IZMANTOTIE/APKOPOTIE DATI.....	7
4. IZVĒLĒTĀS METODES.....	8
5. ZVEJNIECĪBA BALTIJAS JŪRAS UN RĪGAS JŪRAS LĪČA PIEKRASTĒ 9	
5.1. Pasākuma „Investīcijas zvejas kuģu ierīcēs un zvejas rīku selektivitāte” analīze.....	9
5.2. Pasākumu „Zvejas aktivitāšu pilnīga pārtraukšana” un „Sociāli ekonomiskie pasākumi” analīze	9
5.3. Fokusgrupu rezultātu analīze.....	15
5.4. Komentāri par fokusgrupās minētajiem argumentiem un ieteikumiem.	20
6. SECINĀJUMI NO DATU ANALĪZES	26
7. IETEIKUMI	27
1. pielikums.....	28
2. pielikums.....	30
3. pielikums.....	32
4. pielikums.....	33
5. pielikums.....	34
6. pielikums.....	35

LIETOTIE SAĪSINĀJUMI

BIOR	- Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskais institūts “BIOR”
CSDD	- Ceļu satiksmes un drošības direkcija
CSP	- Centrālā Statistikas pārvalde
ES	- Eiropas Savienība
EZF	- Eiropas Zivsaimniecības fonds
ZRP 2007-2013	- Rīcības programma Eiropas Zivsaimniecības fonda atbalsta ieviešanai 2007.-2013.gadam
LAD	- Lauku atbalsta dienests
LANN	- Lauku attīstības novērtēšanas nodaļa
LAP 2007-2013	- Lauku attīstības programma 2007.-2013.gadam
LEADER 2007-2013	- ZRP2007-2013 4.prioritārais virziens
LLKC	- Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs
LVAEI	- Latvijas valsts agrārās ekonomikas institūts
LZF	- Latvijas zvejnieku federācija
MK	- Ministru kabinets
PMLP	- Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde
PVD	- Pārtikas un veterinārais dienests
NUAP	- Nelauksaimnieciskās uzņēmējdarbības attīstības programma
NVA	- Nodarbinātības valsts aģentūra
VID	- Valsts Ieņēmumu dienests
VRAA	- Valsts reģionālās attīstības aģentūra
VVD	- Valsts vides dienests
ZVRG	- Zivsaimniecības Vietējās rīcības grupas
ZM	- Zemkopības ministrija
ZST	- Zivsaimniecības sadarbības tīkls

1. KOPSAVILKUMS

Darba mērķis bija izanalizēt sociālekonomisko situāciju zvejniecībā Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastē (piekrastes zveja) un tai nepieciešamos atbalsta veidus. Tas tika veikts, pamatojoties uz pieejamo informāciju par 2007.-2013.gada Zivsaimniecības Rīcības programmas (ZRP-2007-2013) ietvaros piekrastes zvejniekiem pieejamajiem atbalsta pasākumiem, kā arī datiem par saņemto atbalsta apjomu. Lai izprastu piekrastes zvejnieku situāciju, kā arī uzklautu viņu viedokli par piekrastes zvejas attīstību, tika noorganizētas trīs fokusgrupas – Engurē, Pāvilostā un Salacgrīvā. Fokusgrupās piedalījās arī attiecīgo pašvaldību pārstāvji, kā arī par piekrastes zvejnieku problēmām tika aptaujāti LAD darbinieki.

ZRP 2007-2013 103. pasākumā “Investīcijas zvejas kuģu ierīcēs un zvejas rīku selektivitāte” tikai viens no atbalsta pretendentiem ir piekrastes zvejnieks. Tādēļ veiktā analīze par pasākuma rezultātiem nav iekļauta darbā.

101. pasākuma „Zvejas aktivitāšu pilnīga pārtraukšana” ietvaros tika nodoti 87 piekrastes zvejas kuģi, kā rezultātā tika izmaksāta kompensācija 16% jeb EUR 4,52 milj. no kopējā pasākumā izmaksātā kompensācijas apjoma. Zvejas kuģu nodošanas rezultātā darbu zaudēja 99 piekrastes zvejnieki, saņemot kompensāciju. Kuģi lielākoties tika nodoti sadalīšanai un sagriešanai, nevis izmantošanai citiem mērķiem. Pasākuma ietvaros laikā no 2007. – 2014. gadam visvairāk (54%) tika nodoti zvejas kuģi vecumā līdz 23 gadiem. Latvijas piekrastes zvejas kuģu skaits šajā laika posmā samazinājās par 113 kuģiem (no 740 kuģiem 2007. gadā līdz 627 kuģiem 2014. gadā), no kuriem 77% zvejas kuģu tika nodoti 101. pasākuma „Zvejas aktivitāšu pilnīga pārtraukšana” ietvaros, par to saņemot kompensāciju. Var secināt, ka pasākumam ir bijusi liela ietekme uz Latvijas piekrastes zvejas flotes samazināšanos.

Nodoto piekrastes zvejas kuģu rezultātā pasākuma „Sociāli ekonomiskie pasākumi” ietvaros kompensācijas par pilnīgas zvejas darbību pārtraukšanu 26% jeb 1,29 milj. EUR no kopējām šajā pasākumā izmaksātajām kompensācijām tika izmaksātas 99 piekrastes zvejniekiem. Kuģu sagriešanas rezultātā 80% no darbu zaudējušajiem piekrastes zvejniekiem bija ekonomiski aktīvie, kuri atrodas darbības vecumā. No tiem riska grupā ir zvejnieki vecumā no 45-64 gadiem (47% zvejnieku), kas ir pirmspensionēšanās vecumā. Fokusgrupās iegūtā informācija liecina, ka ne visi piekrastes zvejnieki ir atraduši jaunu darbu. Līdz ar to būtiska loma ir ZVRG, kuru ietvaros ir iespēja attīstīt zivsaimniecībai nozīmīgās teritorijas, t.sk., restrukturizēt, pārorientēt un dažādot uzņēmējdarbību un veicināt tās attīstībai labvēlīgu vidi. Īpaši nozīmīgi būtu pārkvalificēšanās pasākumi, kas spētu veicināt bezdarba mazināšanos.

Organizēto fokusgrupu mērķis bija uzzināt bijušo un esošo piekrastes zvejnieku viedokli par ZRP 2007-2013 gadam pasākumu ietekmi uz piekrastes zvejniecības attīstību, situāciju piekrastē, kā arī uzklaut ieteikumus nākamā programmēšanas perioda pasākumu nosacījumiem. Fokusgrupās piedalījās 15 zvejnieki. Lai apkopotu vienotu viedokli par atsevišķiem jautājumiem, tika sagatavotas anketas un izsniegtas aizpildīšanai fokusgrupu dalībniekiem. Kopumā tika saņemtas 13 piekrastes zvejnieku aizpildītas anketas.

Fokusgrupu diskusiju rezultātā secināts, ka piekrastes zvejniekiem ir vairākas sabiedriskās organizācijas, bet tās nepārstāv visu intereses. Lai rastu risinājumus daudziem sasāpējušiem jautājumiem piekrastes zvejniekiem ir jāatrod tādi cilvēki un sadarbības forma, kas pārstāvētu visu viedokli.

Fokusgrupās minētās problēmas un piedāvātie risinājumi prasa vairāk pētījumu, lai sniegtu objektīvu viedokli un piedāvātu konkrētus risinājumus. Ne visos gadījumos minētās problēmas uzskatāmas par objektīvām.

Ziņojumu sagatavoja Latvijas Valsts agrārās ekonomikas institūta (LVAEI) Lauku attīstības novērtēšanas nodaļas (LANN) ekonomistes I. Biukšāne un A. Smiltāne, dr.oec.I.Gulbe, sadarbībā ar nodaļas darbiniekiem (E.Bengu, Z.Miķelsoni, J.Hāzneru,).

2. DARBA SATURS

Darba mērķis bija izvērtēt Latvijas piekrastes zvejnieku sociāli ekonomisko situāciju, ņemot vērā ZRP 2007-2013 ieviesto pasākumu rezultātus.

Mērķa sasniegšanai izvirzīti sekojoši darba uzdevumi:

- 1) Izanalizēt 103. pasākumā „Investīcijas zvejas kuģu ierīcēs un zvejas rīku selektivitāte” piešķirto finansējumu un atbalstu, ņemot vērā pasākumā izvirzītos mērķus saistībā ar piekrastes zvejniekiem.
- 2) Izanalizēt 101. pasākuma „Zvejas aktivitāšu pilnīga pārtraukšana” un 104. pasākuma „Sociāli ekonomiskie pasākumi” atbalstītos saņēmējus pēc tiem piešķirtā finansējuma, vecuma, dzīves vietas un ņemot vērā 401. pasākuma „Teritoriju attīstības stratēģiju īstenošana” ietvaros realizētos projektus attiecīgajās teritorijās;
- 3) Noskaidrot piekrastes zvejnieku viedokli par pašreizējo situāciju un attīstībai nepieciešamajiem pasākumiem, organizējot 3 fokusgrupas;
- 4) Izdarīt secinājumus un sniegt rekomendācijas zvejniecības Baltijas jūras un Rīgas jūras līča un piekrastes zvejas sektora turpmākai attīstībai.

Darba apjoms ir 27 lpp., neskaitot pielikumus. Darbā iekļauti 5 attēli, 2 tabulas un 6 pielikumi. Darbā ir 7 nodaļas. Darba struktūra ir veidota atbilstoši mērķa sasniegšanai izvirzītajiem darba uzdevumiem. Ierobežotais izpildes laiks, kā arī pieejamie dati noteica šī darba apjomu un detalizācijas pakāpi.

3. IZMANTOTIE/APKOPOTIE DATI

Darba izstrādei tika izmantoti Zemkopības ministrijas (ZM), Valsts Ieņēmumu dienesta (VID), Nodarbinātības Valsts aģentūras (NVA), Centrālās Statistikas pārvaldes (CSP), Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes (PMLP), Lauku atbalsta dienesta (LAD) dati un fokusgrupās iegūtā informācija. Darba izstrādei tika pētīti arī dažādi plānošanas dokumenti, Ministru kabineta noteikumi, metodoloģijas, kā arī pētījumi un raksti par piekrastes zvejniecību.

Darba 5.1.nodaļā *Pasākuma “Investīcijas zvejas kuģu ierīcēs un zvejas rīku selektivitāte” analīze* tika analizēti dati par atbalsta saņēmējiem, atbalstīto projektu skaitu un finansējumu, attiecināmo izmaksu pozīcijas dalījumā pa aktivitātēm. Ņemot vērā to, ka šajā pasākumā atbalsta saņēmējs ir tikai viens piekrastes zvejnieks, dati tika apskatīti par visiem atbalsta saņēmējiem kopumā.

Darba 5.2.nodaļā “Pasākumu “Zvejas aktivitāšu pilnīga pārtraukšana” un “Sociāli ekonomiskie pasākumi” analīze” tika analizēti dati tikai par piekrastes zvejniekiem - par nodotajiem piekrastes zvejas kuģiem (101. pasākums „Zvejas aktivitāšu pilnīga pārtraukšana”) un uz zvejas kuģiem darbu zaudējušajiem zvejniekiem (104. pasākums „Sociāli ekonomiskie pasākumi”). Lai noskaidrotu, cik aktīvi esošie un bijušie piekrastes zvejnieki iesaistās 401.pasākuma projektu īstenošanā, tika analizēti ZVRG atbilstošajās teritorijās atbalstītie projekti (statuss „noslēgts līgums” un „sākta uzraudzība”) un piešķirtais kopējais finansējums (publiskais finansējums + privātais līdzfinansējums). Analizēta teritoriju sociālekonomiskā attīstība, lai varētu noskaidrot, kādās teritorijās dzīvo nodoto piekrastes zvejas kuģu atbalsta saņēmēji un uz zvejas kuģiem darbu zaudējušie zvejnieki. Darba ietvaros tika analizētas tikai tās ZVRG teritorijas, kurās faktiski dzīvo nodoto piekrastes zvejas kuģu atbalsta saņēmēji un uz zvejas kuģiem darbu zaudējušie zvejnieki. Datu analīzē lielākoties tika izmantoti dati par laika periodu no 2006. – 2014. gadam.

Darba 5.3.nodaļā “Fokusgrupu rezultātu analīze” tika apkopota fokusgrupās iegūtā informācija no piekrastes zvejas kuģu īpašniekiem, zvejniekiem, kā arī kādreiz piekrastes zvejniecībā strādājušiem zvejniekiem par piekrastes zvejniecības attīstības problēmām un iespējām. Tika iegūts viedoklis arī par EZF 2007-2013 īstenoto pasākumu 101.pasākuma „Zvejas aktivitāšu pilnīga pārtraukšana” un 104.pasākuma „Sociāli ekonomiskie pasākumi” rezultātiem un to ietekmi uz piekrastes zvejniecību. Diskusijās tika apkopoti priekšlikumi par turpmāk nepieciešamajām darbībām piekrastes zvejas saglabāšanā un attīstībā. Tika organizētas 3 fokusgrupas sadarbībā ar LLKC: Engurē (11.11.2014.), Pāvilostā (12.11.2014.) un Salacgrīvā (19.11.2014.). Lai iegūtu fokusgrupas dalībnieku viedokli par konkrētiem jautājumiem attiecībā uz EZF 2007-2013 pasākumiem, tika sagatavota aptaujas anketa (skat. 1.pielikumu). Anketā kopumā ir iekļauti seši jautājumi, kas sagrupēti divās daļās – informācija par anketas aizpildītāju, un jautājumi par EZF 2007-2013 101., 104.pasākumu un LEADER 2007-2013 darbību, kas īsteno attiecīgās teritorijas stratēģiju, atpazīstamību. Anketu aizpildīja 13 fokusgrupas dalībnieki, iegūtās atbildes ir apkopotas 2.pielikumā.

Darba 6. nodaļā analizētie un interpretētie datu rezultāti ir vispārināti apkopoti darba nodaļās „Secinājumi un ieteikumi”.

4. IZVĒLĒTĀS METODES

Atbilstoši darba mērķim un uzdevumiem, kā arī, ievērojot pieejamo datu avotu klāstu un kvalitāti, darba veikšanai izmantotas kvantitatīvās un kvalitatīvās metodes.

Kvantitatīvai analīzei pielietotas laikrindu analīzes, sintēzes, aprēķinu konstruktīvās, grafiskās analīzes, kā arī monogrāfiskās analīzes metodes. Lai noskaidrotu sakarību ciešumu, tika izmantotas matemātiskās statistikas metodes.

Informācijas plašākai ieguvei par piekrastes zvejniecības attīstības draudiem un iespējām, kā arī par ZRP 2007-2013 pasākumu ietekmi uz piekrastes zvejniecības attīstību tika izstrādāta aptaujas anketa, kas tika izmantota izveidotajās fokusgrupās. Kvalitatīvās metodes izmantošana paver plašākas iespējas noskaidrot piekrastes zvejnieku viedokli un vajadzības sektora veiksmīgākai attīstībai. Iegūto rezultātu analīzei tika izmantota datu analīzes metode, kā arī datu loģiskā kontrole.

Secinājumu un ieteikumu izstrādē galvenokārt pielietotas analīzes un sintēzes metodes.

5. ZVEJNIECĪBA BALTIJAS JŪRAS UN RĪGAS JŪRAS LĪČA PIEKRASTĒ

5.1. Pasākuma „Investīcijas zvejas kuģu ierīcēs un zvejas rīku selektivitātē” analīze

Pasākuma “Investīcijas zvejas kuģu ierīcēs un zvejas rīku selektivitātē” mērķis ir veikt investīcijas, lai modernizētu kuģus, uzlabotu to drošību, kā arī darba un higiēnas apstākļus. Turklāt investīciju rezultātā var nodrošināt zivju uzglabāšanai atbilstošus apstākļus, palielināt zvejas rīku selektivitāti un samazināt kuģa degvielas patēriņu. Pasākumā atbalsta pretendenti varēja būt gan piekrastes joslā, gan aiz piekrastes joslas zvejojošie zvejnieki.

Pasākuma ietvaros piejamie līdzekļi bija paredzēti uzlabot EK normatīvajos aktos noteiktās prasības attiecībā uz zivju uzglabāšanu un higiēnu uz kuģiem (kontrolē Pārtikas un veterinārais dienests), kā arī citas prasības attiecībā uz kuģu drošību, darba vidi, aprīkojumu, degvielas patēriņa samazināšanu. Plašāka analīze par piekrastes zvejnieku ieguldījumiem zvejas kuģos netika veikta, jo šī pasākuma ietvaros atbalstu saņēmis tikai viens piekrastes zvejnieks. Lai analizētu, cik lielā mērā, realizējot projektus, ir uzlabotas iepriekšminētās prasības, kā arī to, kādus ieguldījumus ar ES finansējuma palīdzību atbalsta pretendenti varēs veikts nākošajā plānošanas periodā šo prasību ievērošanas nodrošināšanai, nepieciešams atsevišķs pētījums.

Piekrastes zvejnieki pasākuma dotās iespējas uzlabot zvejas rīkus u.c. laivu aprīkojumu nav izmantojuši (piekrastes zvejnieku minētos argumentus skatīt tālāk tekstā). Piekrastes zvejnieks, kurš ir realizējis projektu pasākuma ietvaros, ir veicis investīcijas iekārtās un aprīkojumā.

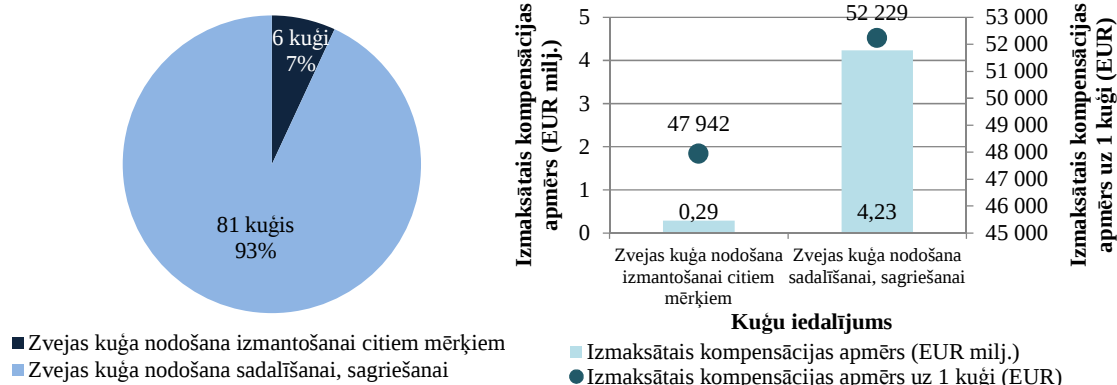
Fokusgrupās, kas tika organizētas šī darba ietvaros, zvejnieki atzina, ka ir nepieciešamas investīcijas zvejas laivu un kuģu uzlabošanā, kā arī iekārtu un zvejas rīku nomaiņā, ko nodrošina 103.pasākumā ietvertās attiecināmo izmaksu grupas. Gan paši piekrastes zvejnieki, gan LAD pārstāvji norādīja, ka galvenais iemesls, kāpēc projekti netiek iesniegti, vai arī tiek iesniegti un pēc tam atsaukti, ir finansējuma trūkums projektu realizācijai. Projektus 103.pasākumā bija iesnieguši vēl četri piekrastes zvejnieki, bet trijiem projekti ir noraidīti un viens atteicies no projekta realizācijas finansējuma trūkuma dēļ.

5.2. Pasākumu „Zvejas aktivitāšu pilnīga pārtraukšana” un „Sociāli ekonomiskie pasākumi” analīze

Pasākuma „Zvejas aktivitāšu pilnīga pārtraukšana” mērķis ir Latvijas zvejas flotes kapacitātes sabalansēšana ar pieejamajiem zivju resursiem, zvejas kuģus nododot sadalīšanai, sagriešanai vai nododot izmantošanai citiem mērķiem ārpus zvejas. Atbalsts netiek piešķirts zvejas kuģu nodošanai aktivitātēm, kas saistītas ar makšķerēšanu.

Šī pasākuma ietvaros kopumā tika nodoti 158 zvejas kuģi – no tiem 55% jeb 87 piekrastes zvejas kuģi. Nodoto piekrastes zvejas kuģu īpašniekiem tika izmaksāta kompensācija 16% jeb EUR 4,52 milj. no kopējā 101. pasākumā „Zvejas aktivitāšu pilnīga pārtraukšana” izmaksātā EUR 28,56 milj. kompensācijas apjoma.

Lielākais īpatsvars piekrastes zvejas kuģu (93%) tika nodoti sadalīšanai un sagriešanai, kuru īpašnieki saņēma arī lielāko kompensācijas apjomu. Pārējie zvejas kuģi (7%) tika nodoti izmantošanai citiem mērķiem. Vidējais kompensācijas apjoms uz vienu nodoto kuģi sasniedza EUR 52,23 tūkst. sagriešanai un sadalīšanai nodotajiem kuģiem un EUR 47,94 tūkst. izmantošanai citiem mērķiem nodotajiem kuģiem (skat. 5.1.att.).

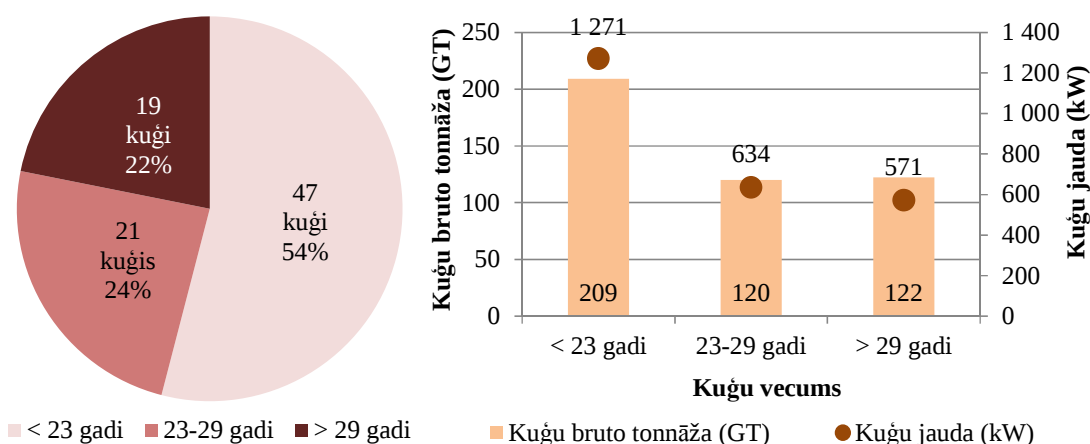

5.1. attēls. Piekrastes zvejas kuģu nodošanas mērķis un izmaksātais kompensācijas apmērs 101. pasākumā „Zvejas aktivitāšu pilnīga pārtraukšana” (skaits, %, EUR)

Avots: LVAEI aprēķināts pēc LAD datiem uz 03.11.2014.

Sakarā ar zvejas pārtraukšanu nodoto kuģu sadalījums vecuma grupās:

- ✓ vecumā līdz 23 gadiem¹ ar kopējo bruto tonnāžu 209 GT un jaudu 1 271 kW (54% zvejas kuģu),
- ✓ vecumā no 23-29 gadiem ar kopējo bruto tonnāžu 120 GT un jaudu 634 kW (24% zvejas kuģu),
- ✓ vecāki par 29 gadiem² ar kopējo bruto tonnāžu 122 GT un jaudu 571 kW (22% zvejas kuģu) (skat. 5.2.att.).

5.2. attēls. Nodoto piekrastes zvejas kuģu raksturojums 101. pasākumā „Zvejas aktivitāšu pilnīga pārtraukšana” (skaits, %, GT, kW)

Avots: LVAEI aprēķināts pēc LAD datiem uz 03.11.2014.

¹ Jaunākajam nodotajam piekrastes zvejas kuģim bija 13 gadi.

² Vecākajam nodotajam piekrastes zvejas kuģim bija 46 gadi.

Saskaņā ar ZM aktuālo kuģu sarakstu uz 28.10.2014. laika periodā no 2007. - 2014. gadam piekrastes zvejas kuģu skaits ir samazinājies par 15% (skat. 3.pielikumu). No 113 reģistrā neiekļautajiem kuģiem 77% tika nodoti (sadali, sagriezti vai nodoti izmantošanai citiem mērķiem) 101. pasākuma „Zvejas aktivitāšu pilnīga pārtraukšana” ietvaros, bet atlikušie 23% - citu iemeslu (tehniskā stāvokļa, uzņēmējdarbības pārtraukšanas rezultātā, u.c. - pēc VAS „Latvijas Jūras administrācijas” sniegtās informācijas) dēļ netika uzskaitīti Zvejas kuģu reģistrā.

Mainījusies ir arī piekrastes zvejas kuģu vecuma struktūra: ja 2007. gadā lielāko īpatsvaru veidoja zvejas kuģi vecumā no 23-29 gadiem (36%), tad 2014. gadā lielāko īpatsvaru veidoja zvejas kuģi, kas ir vecāki par 29 gadiem (35%) (skat. 5.1.tabulu). Šajā laika periodā ir būtiski palielinājies piekrastes zvejas kuģu, kas ir vecāki par 29 gadiem t.i. par 3,8 procentpunktiem (no 31% 2007. gadā līdz 35% 2014. gadā). Nedaudz, par 0,5 procentpunktiem, ir palielinājusies piekrastes zvejas kuģu īpatsvars, kas ir vecumā līdz 23 gadiem.

5.1. tabula. Latvijas piekrastes zvejas kuģu skaits dalījumā pa vecuma grupām 2007. un 2014. gadā (skaits, %)

Vecuma grupa	Kuģu skaits		Kuģu struktūra (%)			Izmaiņas no 2007. - 2014. gadam	
	2007.	2014.	2007.	2014.	Izmaiņas (%-punktos)	Skaits	%
< 23 gadi	242	208	33	33	0,5	-34	86
23-29 gadi	265	198	36	32	-4,2	-67	75
> 29 gadi	233	221	31	35	3,8	-12	95
Kopā:	740	627	100	100	x	-113	85

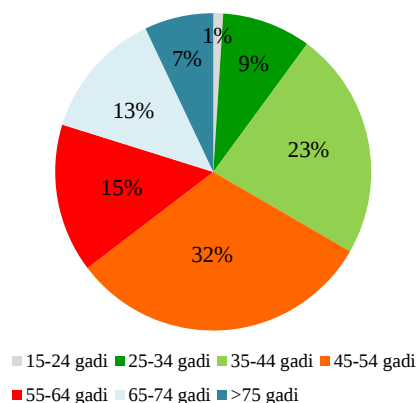
Avots: LVAEI aprēķināts pēc ZM datiem uz 01.01.2007. un uz 28.10.2014.

Analizējot nodoto un šobrīd Latvijā pieejamo piekrastes zvejas kuģu vecuma struktūru, ir jāsecina, ka samērā liels īpatsvars (54%) piekrastes zvejas kuģu vecumā līdz 23 gadiem tika nodoti sadalīšanai, sagriešanai un citiem mērķiem, tādējādi Latvijā uz 28.10.2014. liels īpatsvars ir palicis piekrastes zvejas kuģu, kas ir vecāki par 29 gadiem (35%) un zvejas kuģu, kas ir vecumā no 23-29 gadiem (32%). Vērtējot zvejas kuģus tikai pēc vecuma, kas ir nodoti sadalīšanai, sagriešanai vai citiem mērķiem no ilgtspējas viedokļa, ir jāsecina, ka vairāk tika sagriezti jaunie (vecumā līdz 23 gadiem) nevis vecie zvejas kuģi. Tā kā šī Darba ietvaros netika veikts kuģu tehniskā stāvokļa novērtējums, tad nevaram secināt, vai sagriezti kuģi prasīja lielākus ieguldījumus to uzturēšanā un atjaunošanā, un vai atstāja lielāku ietekmi uz apkārtējo vidi. Pasākums bija vērsts uz Latvijas zvejas flotes kapacitātes sabalansēšanu ar pieejamiem zivju resursiem, kas arī tika sasniegts (samazinājās piekrastes zvejas kuģu kopējā tonnāža un jauda), taču ilgtspējīgas attīstības ziņā tas nav izvērtēts. Fokusgrupās aptaujātie piekrastes zvejnieki atzina, ka zvejas laivas ir novecojušas un grūti modernizējamas. Tādējādi nākotnē piekrastes zvejas attīstībai būtu lietderīgi atbalstīt jaunu zvejas laivu iegādi un veco modernizāciju.

Kuģu nodošana ir saistīta ar zvejnieku atlaišanu, ko kompensēja ar 104.pasākumu. Kompensācijas par pilnīgas zvejas darbību pārtraukšanu pasākuma „Sociāli ekonomiskie pasākumi” ietvaros kopumā tika izmaksātas 393 zvejniekiem – no tiem 25% jeb 99 piekrastes zvejniekiem (dalījumā pa teritorijām papildus skat. 4.pielikumu). Piekrastes zvejniekiem tika izmaksāta kompensācija 26% jeb EUR 1,29 milj. no kopējā šajā pasākumā izmaksātā EUR 5,03 milj. kompensācijas apjoma. Vidēji vienam piekrastes zvejniekam tika izmaksāta kompensācija EUR 12 293,61,

bet sākot ar 2010. gadu (sakarā ar minimālās darba algas paaugstināšanu) - EUR 13 659,57.

Lielākais īpatsvars kompensāciju saņēmēju kopskaitā ir zvejniekiem vecumā no 45-54 gadiem (32%) (skat. 5.3.att.). Īpaši riskanta grupa ir zvejnieki vecumā no 55-64 gadiem (15%), kas ir pirmspensionēšanās vecumā, un kuriem darba iespējas Latvijas un ārvalstu darba tirgos ir ierobežotas, un pārkvalifikācija apgrūtināta.

5.3. attēls. Zvejnieki pa vecuma grupām 104. pasākumā „Sociāli ekonomiskie pasākumi” (% , skaits)

Avots: LVAEI aprēķināts pēc LAD datiem uz 19.09.2014.

Savukārt, tie zvejnieki, kuri ir vecumā no 65-74 gadiem (13%) un >75 gadiem (7%) ir sasnieguši pensionēšanās vecumu.

Jaunas darba iespējas vieglāk ir atrast zvejniekiem vecumā no 15-24 gadiem (1%), no 25-34 gadiem (9%) un vecumā no 35-44 gadiem (23%), jo var veiksmīgāk pārkvalificēties.

No zvejas kuģu sagriešanas rezultātā darbu zaudējušo zvejnieku kopskaita 80% (vecumā no 15-64 gadiem) veidoja ekonomiski aktīvie piekrastes zvejnieki.

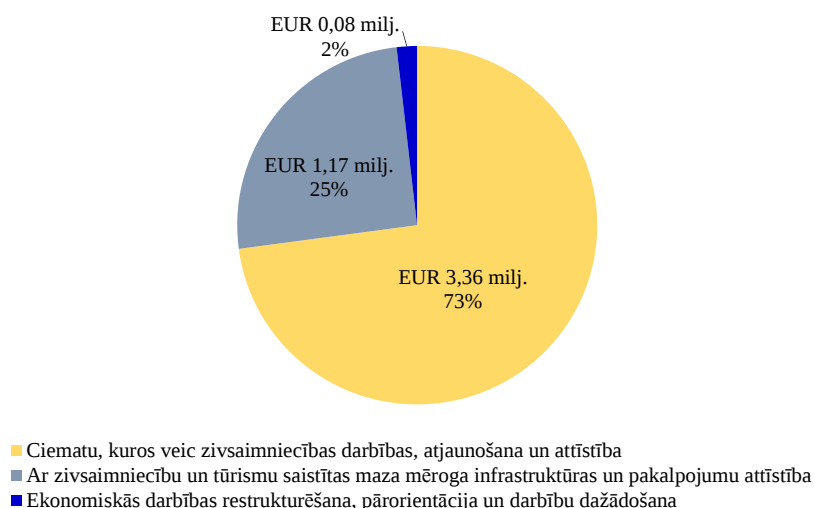
Lai varētu izprast piekrastes zvejnieku iespējas, tika aplūkotas teritorijas, kurās tiek realizēti ZRP 2007-2014 4.prioritārā virziena ieviestie projekti. No 24 ZVRG teritorijām 8 ZVRG teritorijās³ dzīvo 78% nodoto piekrastes zvejas kuģu kompensāciju saņēmēji un 66% zvejnieku (pārējie dzīvo ārpus ZVRG teritorijām). ZVRG ar Teritoriju attīstības stratēģiju un EZF 4.prioritārā virziena „Zivsaimniecības reģionu ilgtspējīga attīstība” pasākumu palīdzību ir ieinteresētas attīstīt zivsaimniecībai nozīmīgās teritorijas, kur mērķa sasniegšanā ir iespēja piedalīties arī nodoto piekrastes zvejas kuģu kompensāciju saņēmējiem un uz zvejas kuģiem darbu zaudējušajiem zvejniekiem. Nevienš no nodoto zvejas kuģu kompensāciju saņēmējiem un uz zvejas kuģiem darbu zaudējušajiem zvejniekiem nav iesniedzis projektus uz 401. pasākumu „Teritoriju attīstības stratēģiju īstenošana”. Fokusgrupās tika noskaidrots, ka ZVRG tiem ir atpazīstamas. Respondenti atzina, ka īstenot projektus caur ZVRG būtu daudz sarežģītāk un laikietilpīgāk nekā tos realizēt pašiem. Fokusgrupās nenotika diskusija par konkrētām problēmām. Savukārt, uz zvejas kuģiem darbu zaudējušie zvejnieki uzskata, ka 104. pasākumā „Zvejas aktivitāšu

³ Zivsaimniecības vietējās rīcības grupas - biedrības „Jūrkante”, „Liepājas rajona partnerība”, „Partnerība Laukiem un Jūrai”, „Rīgas rajona Lauku attīstības biedrība”, „Sernikon”, „Seši krasti”, „Talsu rajona partnerība”, „Ziemeļkurzemes biznesa asociācija”, kas atrodas Salacgrīvas, Engures, Rojas, Saulkrastu, Pāvilostas, Carnikavas, Nīcas, Ventpils, Mērsraga, Grobiņas, Limbažu, Dundagas un Priekules novadā.

pilnīga pārtraukšana” saņemtais kompensācijas apjoms ir pārāk mazs, lai varētu uzsākt uzņēmējdarbību jaunā nozarē. Šis viedoklis ir diskutabls, ja ņemam vērā, ka SIA reģistrēšanai minimālā pamatkapitāla summa, ko nosaka komerclikums ir EUR 2800,00. Pirms SIA reģistrācijas var iemaksāt pusi no pamatkapitāla, tas ir – EUR 1400,00. Tam jāpieskaita valsts nodevas apmēram EUR 180,00. Ja zinām, ka kompensācijās katrs saņema vairāk kā EUR 12 tūkst., tad uzņēmuma dibināšanai tas pietiktu. Svarīgi saprast kādu biznesu grib uzsākt, vai ir veikti aprēķini, cik līdzekļi kāda biznesa uzsākšanai ir nepieciešami. Šeit varētu palīdzēt LLKC.

ZVRG teritoriju attīstībai (kurās dzīvo piekrastes zvejas kuģu kompensāciju saņēmēji un uz zvejas kuģiem darbu zaudējušie zvejnieki) tika piešķirts kopējais (publiskais + privātais) finansējums 4,61 milj. EUR apmērā.

No kopējā piešķirtā EUR 4,61 milj. finansējuma 73% tika novirzīti ciematu atjaunošanai un attīstībai, 25% - ar zivsaimniecību un tūrismu saistītas maza mēroga infrastruktūras un pakalpojumu attīstībai, bet tikai 2% - ekonomiskās darbības restrukturēšanai, pārorientācijai un darbību dažādošanai (skat. 5.4.att.).

5.4. attēls. 8 ZVRG teritorijām* piešķirtais kopējais finansējums 401. pasākumā „Teritoriju attīstības stratēģiju īstenošana” dalījumā pa aktivitātēm (% , EUR milj.)

*Piezīme: Dati apkopoti tikai par tām 8 ZVRG un to teritorijām, kurās dzīvo piekrastes zvejas kuģu kompensāciju saņēmēji un uz zvejas kuģiem darbu zaudējušie zvejnieki.

Avots: LVAEI aprēķināts pēc LAD datiem uz 03.11.2014. un 19.09.2014.

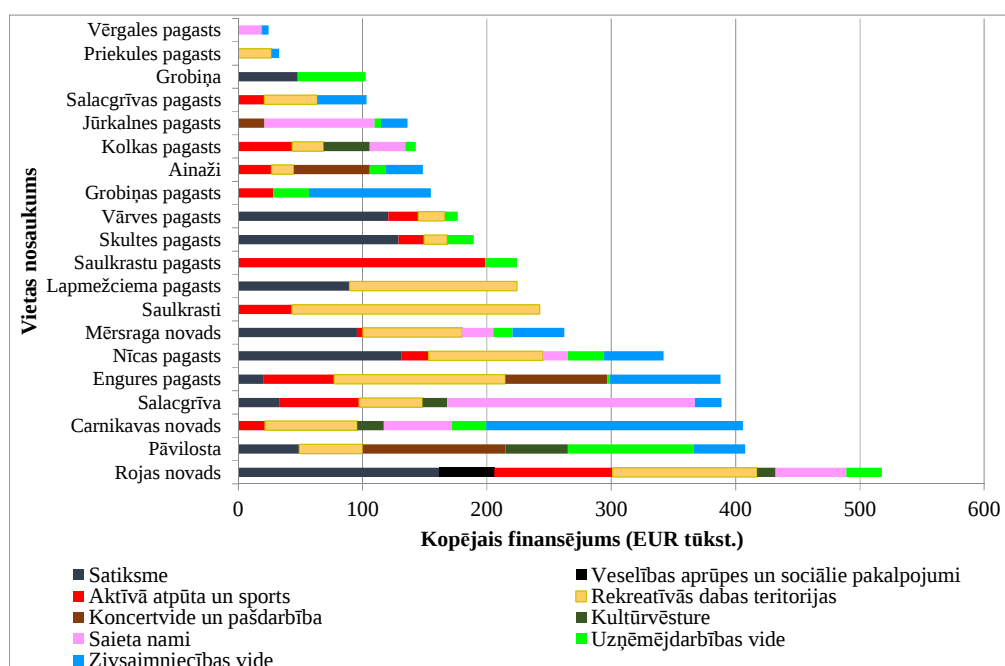
Savukārt, vērtējot pēc infrastruktūras veida, rekreatīvo dabas teritoriju labiekārtošanai tika novirzīti 24% no kopējā finansējuma, satiksmes infrastruktūras sakārtošanai – 19%, zivsaimniecības vides veicināšanai un aktīvajai atpūtai, sportam (attiecīgi: 14% un 14%), saietu namu izveidei un rekonstrukcijai – 11%, uzņēmējdarbības vides veicināšanai – 8%, koncertvides un pašdarbību nodrošināšanai – 6%, bet kultūrvēstures attīstībai un veselības aprūpes un sociālo pakalpojumu nodrošināšanai - 4% no kopējā finansējuma (skat. 5.5.att. un papildus 4.pielikumu).

Teritoriju attīstībai būtiski ir tie projekti, kas ir vērsti uz uzņēmējdarbības un tūrisma vides (rekreatīvo dabas teritoriju labiekārtošana, kultūrvēstures attīstība, koncertvides un pašdarbību veicināšana) attīstību, tādējādi nodrošinot un radot jaunas darbavietas un papildus ienākumus. Viens no priekšnosacījumiem veiksmīgas uzņēmējdarbības un tūrisma vides attīstībai ir labi sakārtota un attīstīta satiksmes infrastruktūra, kas ZVRG projektu ietvaros tika veicināta.

Savukārt, piekrastes zvejniecības attīstībai īpaši nozīmīgi ir projekti, kas vērsti uz zivsaimniecības vides (zivsaimniecības tradīcijas, zivju resursi, pontona piestātnes, kūpināšana, tūrisms, vide) sakārtošanu un attīstīšanu, kas tādējādi popularizē zvejniecību un var celt tās prestižu.

Finansējuma ziņā ietilpīgākie projekti tika īstenoti Rojas novadā (EUR 517,40 tūkst.), Pāvilostā (EUR 407,69 tūkst.) un Carnikavas novadā (EUR 405,78 tūkst.).

Astoņu ZVRG teritoriju attīstībai no 401. pasākuma „Teritoriju attīstības stratēģiju īstenošana” kopējā finansējuma EUR 15,20 milj. tika novirzīti 30% jeb EUR 4,61 milj. (skat. 6.pielikumu).

5.5. attēls. 8 ZVRG teritorijām* piešķirtais kopējais finansējums 401. pasākumā „Teritoriju attīstības stratēģiju īstenošana” pēc infrastruktūras veida (EUR tūkst.)

*Piezīme: Dati apkopoti tikai par tām 8 ZVRG un to teritorijām, kurās dzīvo piekrastes zvejas kuģu kompensāciju saņēmēji un uz zvejas kuģiem darbu zaudējušie zvejnieki.

Avots: LVAEI aprēķināts pēc LAD datiem uz 03.11.2014. un 19.09.2014.

Teritorijās, kurās dzīvo nodoto piekrastes zvejas kuģu kompensāciju saņēmēji un uz zvejas kuģiem darbu zaudējušie zvejnieki, bezdarba līmenis uz 01.01.2012. ir bijis zem vidējā valstī (12,8%) – attiecīgi 7,1%. Šo teritoriju nodarbinātības dinamikas analīze par periodu no 2006. – 2013. gadam ir veikta, balstoties uz pieejamajiem VID datiem par darba ņēmēju skaita izmaiņām. Vērtējot šo rādītāju, jāsecina, ka darba ņēmēju skaits šajā laika periodā ir palielinājies par 4% atšķirībā no Latvijas kopējā (par -11,8%). Atsevišķu teritoriju (piem., Carnikavas novada) attīstību lielā mērā ir ietekmējis Rīgas tuvums, līdz ar to šo teritoriju sociālekonomiskie rādītāji ir labāki. Te gan jāņem vērā arī deklarēto dzīves vietu atšķirība no reālās un lielo pilsētu ietekme kopumā.

5.3. Fokusgrupu rezultātu analīze

Lai uzzinātu Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes joslā strādājošo un vairs nestrādājošo zvejnieku viedokli par šī darba ietvaros analizēto pasākumu ietekmi uz zvejniecības attīstību piekrastē, kā arī noskaidrotu nepieciešamos pasākumus piekrastes zvejniecības tālākai attīstībai, tika noorganizētas trīs fokusgrupas.

Fokusgrupas pēc LANN iniciatīvas organizēja Valsts Zivsaimniecības sadarbības tīkls (ZST). Tās notika Engurē, Pāvilostā un Salacgrīvā. Balstoties uz LANN sniegto informāciju, ZST uzaicināja fokusgrupu dalībniekus, aptverot sekojošas mērķgrupas:

- zvejniekus, kuriem ir piederējuši kuģi vai laivas, bet, saņemot finansējumu ZRP 2007-2013 101.pasākuma ietvaros, tie ir sagriezt;
- zvejniekus, kuri turpina zvejot Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes joslā;
- zvejniekus, kuri ir saņēmuši kompensācijas ZRP 2007-2013 104.pasākumā, jo strādājuši uz kuģiem vai laivām, kas nodoti sagriešanai.

Fokusgrupās dalībniekiem izdalīja anketas (skat. 1.pielikumu - anketa), kā arī notika diskusija.

Kopumā fokusgrupās piedalījās 15 dalībnieki, bet anketas aizpildīja 13 no tiem. Fokusgrupās piedalījās arī pašvaldību pārstāvji. Lielākā daļa no fokusgrupu dalībniekiem – 9 turpina nodarboties ar piekrastes zveju (skat. 2.pielikumu – anketas apkopojums), savukārt trīs ir beiguši strādāt uz piekrastes zvejas kuģiem un trīs – beiguši darbību kā zvejnieki (šajā jautājumā diviem fokusgrupu dalībniekiem ir atzīmētas abas atbildes).

Septiņi no dalībniekiem ir vecumā no 50-59 gadiem, no kuriem pieci vēl turpina nodarboties ar aktīvo zveju piekrastes joslā, savukārt viens beidzis strādāt uz piekrastes zvejas kuģa un viens – beidzis darbību kā zvejnieks. Trīs no dalībniekiem ir vecumā līdz 39 gadiem, no kuriem divi šobrīd nodarbojas ar piekrastes zveju, bet viens – beidzis darbību kā zvejnieks, saņemot kompensāciju par darba zaudēšanu uz sagriezta kuģa un pārkvalificējies par jūrnīku uz kravu pārvadājumu kuģiem. Savukārt trīs dalībnieki ir vecāki par 64 gadiem, no kuriem divi joprojām nodarbojas ar piekrastes zveju, bet viens beidzis darbību kā piekrastes zvejnieks.

Turpmāk šīs nodaļas tekstā apkopoti fokusgrupu dalībnieku viedokļi un atbildes uz anketā iekļautajiem jautājumiem.

Visās fokusgrupās tika norādīts, ka ir būtiski samazinājies **aktīvo** piekrastes zvejnieku skaits. Pāvilostas fokusgrupā tika minēts, ka šogad Pāvilostā, Vērgalē, Nīcā un Liepājā ir palikuši tikai 15 aktīvie piekrastes zvejnieki, no kuriem tuvākajā laikā darbību turpinās varbūt divi, jo esošie jau ir pensijas vecumā un jauno vietā nav.

Esošie piekrastes zvejnieki kā lielu traucēkli uzņēmējdarbībai min neskaitāmos žurnālus un atskaites, kas jānodrošina un jāaizpilda uz katras laivas un kontrolējošo institūciju attieksmi pret mazajiem uzņēmējiem. Savukārt no Ainažiem līdz Liepupei ir tikai 10 aktīvie piekrastes zvejnieki, pretstatā Igaunijai, kur katrā ostā aktīvo piekrastes zvejnieku esot ap 200.

Lielākā daļa fokusgrupu dalībnieku diskusijās norādīja, ka ZRP 2007-2013 101.pasākums jeb kuģu sagriešana ir bijis labs un atbalstāms pasākums krīzes laikā, kad zivju iepirkuma cenas nokritās, pakāpeniski samazinājās nozvejas kvotas, un daļa piekrastes zvejnieku vēlējās pārtraukt savu darbību. Lēmumi par katra kuģa vai laivas sagriešanu ir vērtējami individuāli, ņemot vērā katra zvejnieka darbības ar saņemto kompensāciju par kuģa sagriešanu – vieni to ieguldīja atlikušo laivu uzlabošanā, citi uzsāka jaunu uzņēmējdarbību – tūrisms, mājražošana – zivju apstrāde. Tomēr lielākā daļa zvejnieku diskusijas laikā atzina un arī anketās atzīmēja, ka kuģu griešanas

pasākumu šobrīd vairs nevajadzētu turpināt, jo piekrastē ir palicis ļoti maz zvejnieku un kopumā pasākums sagrauj piekrastes zvejas floti.

Tie zvejnieki, kuri vai nu ir pārtraukuši darbību kā zvejnieki, vai beiguši strādāt uz zvejas kuģiem, anketā norāda, ka ieņēmumi no piekrastes zvejas šobrīd nenosedz izdevumus, un tam daļējs iemesls ir mazās kvotas, kuras ir iedalītas piekrastes zvejniekiem. Savukārt tie, kuri joprojām turpina zvejot, anketā ir norādījuši, ka darbs patīk, ir ierasts, un neko citu darīt nevēlas.

Iepriekšminētais pasākums ir jāvērtē kontekstā ar šā brīža situāciju piekrastes zvejā. Zvejnieki diskusijās norādīja, ka tikai ar zvejniecību izdzīvot nav iespējams ne tikai tāpēc, ka ir samazinātas kvotas, bet arī tāpēc, ka ir dažādi faktori un ierobežojumi, kas piekrastes zvejniekiem neļauj attīstīties. Visi diskusijas dalībnieki atzina, ka par saviem līdzekļiem neviens piekrastes zvejnieks jaunu kuģi nav uzbūvējis, tikai pārpirkti lietoti, bet arī tie paliek veci. Šobrīd piekrastes zvejnieki nav spējīgi no ieņēmumiem zvejā ieguldīt attīstībā. Saskaņā ar ZM datiem uz 28.10.2014. Latvijā ir reģistrēti 627 piekrastes kuģi. No apkopotajiem datiem (skat.3.pielikumu) secinām, ka 419 kuģi ir vecāki par 23 gadiem, bet 208 jaunāki par 23 gadiem, kas norāda, ka 2/3 no piekrastes zvejas kuģiem ir novecojuši. Piekrastes zvejas kuģu vecuma struktūra tika izvēlēta atbilstoši MK noteikumiem Nr. 323 “Zvejas aktivitāšu pilnīga pārtraukšana”, kur noteikts publiskais finansējums un apmērs dažādām zvejas kuģu vecuma grupām. MK noteikumos ir noteiktas vecuma gradācijas.

Kā viena no galvenajām problēmām Engurē un Salacgrīvā tika minēti roņi, kuri saplēš un izēd tīklu saturu, vai arī paši sapinas tajos un iet bojā. Šī problēma ir aktuāla jau vairāku gadu garumā, tomēr tai risinājuma nav, jo neviens nav uzskaitījis patieso roņu skaitu. Zvejnieki atzīst, ka BIOR ir izdalījis anketas, kurās būtu jāieraksta un pēc tam jānodod institūtam tīklos sapinušos un beigto roņu skaits zvejas laikā, bet šīs anketas nav anonīmas, tajās ir jāmin uzņēmuma nosaukums, kuģis, u.c. dati. Zvejnieki to nevēlas darīt, jo normatīvie akti nosaka, ka viņiem par katru beigto roņi ir jāatskaitās dabas aizsardzības institūcijām, jo roņis ir ierakstīts Sarkanajā grāmatā kā aizsargājamais dzīvnieks. Lai izvairītos no iespējamām sankcijām par nogalinajiem roņiem, zvejnieki anketas neaizpilda un nenodod. Tā rezultātā roņu skaits katru gadu Rīgas jūras līcī aug, un tie galvenokārt nodara kaitējumu piekrastes zvejniekiem, jo uzturas piekrastes zonā vai lielo upju ietekas vietās jūrā, un barojas no tur pieejamajiem resursiem. Diskusijās zvejnieki izteica viedokli, ka viņuprāt līdz šim brīdim no valsts puses nav veikti nekādi, roņu skaitu samazinoši, pasākumi. Bez tam tika uzsvērts, ka ir nepieciešama sabiedrības informēšana par negatīvajām sekām, kādas rada no jūras izskaloto roņu mazuļu nodošana zooloģiskajam dārzam, un vēlāk pieaugušo roņu ielaišana atpakaļ jūrā.

Kā pozitīvu pasākumu piekrastes zvejnieki uzteica zivju mazuļu resursu atjaunošanu, piem., taimiņu, kā rezultātā ir palielinājies zivju skaits. Tomēr tās nozvejot nav iespējams tās pašas problēmas – roņu dēļ, kuri lomus izplēš no tīkliem. Līdz ar roņu problēmas pieaugšanu piekrastes zvejnieki uzskata, ka tīklu mešana jūrā kļūst par dārgu hobiju, nevis iztikas avotu piekrastē dzīvojošiem un strādājošiem zvejniekiem. Ja roņus joprojām ir vēlme saglabāt kā aizsargājamus dzīvniekus, tad piekrastes zvejniekiem ir nepieciešams atbalsts kompensāciju veidā par saplēstajiem tīkliem un neiegūtajiem ienākumiem dabas aizsardzības rezultātā līdzīgi, kā tas ir lauksaimniekiem un mezsaimniekiem. Arī Zviedrijā un Norvēģijā tiek maksātas kompensācijas par roņu nodarītajiem postījumiem, rēķinot nozvejas apjoma samazinājumu pret iepriekšējā gada nozveju.

Engures fokusgrupā kā problēma bez roņiem tika minēti kormorāni, kas dzīvo turpat tuvumā esošā Kaņiera ezera krastā un ir aizsargājami, bet bariem lido uz jūru un sabojā zivis.

Kā vēl viena problēma tika minēta laivu reģistrācija CSDD, kas atkārtoti jāveic ik pēc diviem gadiem, par ko attiecīgi jāmaksā. Zvejniekiem nav izprotams, kāpēc, piemēram, vieglās mašīnas ir jāreģistrē vienreiz nopērkot, bet laiva ik pa diviem gadiem jāpārreģistrē. Turklāt tas piekrastes zvejniekus nostāda nevienlīdzīgā situācijā ar pašpatēriņa zvejniekiem, jo tiem laivas CSDD nav jāreģistrē un nav jānodrošina un jāveic nepieciešamie uzlabojumi tehniskajā stāvoklī.

Otra problēma – piekrastes zvejnieki nevar uzlabot savu laivu jaudu, iegādājoties jaudīgākus motorus, bet pašpatēriņa zvejniekiem to neviens nekontrolē. Pašpatēriņa zvejnieku skaits pēdējā laikā ir palielinājies, jo uz katru ģimenes locekli var pierēģistrēt pašpatēriņa laivu un zvejas rīkus, bet vairākumā gadījumu netiek zvejots tikai pašpatēriņam, bet arī pārdošanai. Tā rezultātā nav salīdzināmas izmaksas, kas ir jāveic piekrastes zvejniekiem atbilstoši visām prasībām, lai nodrošinātu laivas tehnisko stāvokli, darba drošību, un zvejotu atbilstoši tiem noteiktajām prasībām salīdzinājumā ar pašpatēriņa zvejniekiem.

Visu fokusgrupu dalībnieki minēja, ka viņiem nav izprotami nozvejas kvotu sadales principi piekrastes zvejai un negatīvie nosacījumi attiecībā uz piekrastes joslas zvejniekiem salīdzinājumā ar citām ES dalībvalstīm. Turklāt piekrastes zvejniekiem kvotu sadales jautājumā nākas konkurēt ar aiz piekrastes joslas zvejojošiem zvejniekiem, kas nozīmē, ka lielākā kvotas daļa vienmēr tiks piešķirta viņiem. Kā piemērs tika minēts, ka no Rucavas līdz Ventspilij var nozvejot tikai 15 tonnas mencu, kā rezultātā nav ko zvejot. Pie kam arī birokrātisms ar dokumentu aizpildīšanu un attiecīgi izmaksas piekrastes zvejniekiem ir apgrūtināšas – **uz vienu mazu kuģi ir nepieciešamas sešas licences un trīs borta žurnāli**. Kā piemērs tiek minēta Vācija, kur piekrastes zvejā laivai līdz astoņu metru garumam nav vajadzīgas nekādas licences. Skandināvijas valstīs piekrastes zvejniekiem ir atļauts zvejot bez limitiem, izbraucot krastā tiek konstatēts nozvejotais apjoms. Piekrastes zvejnieki arī norādīja, ka par likumdošanas izmaiņām, kas viņiem ir par sliktu, tie uzzina pēdējie, jo neviens necenšas ar viņiem šīs izmaiņas pārrunāt. Tā, piemēram, arī šobrīd MK ir iesniegti grozījumi noteikumos, kas regulē kvotu sadali starp piekrastes teritorijām, paredzot katrai teritorijai procentus no kvotas. Zvejnieki uzskata, ka tādējādi tiek ierobežoti un samazināti piekrastē nozvejotais zivju apjomi, jo ne vienmēr attiecīgajā piekrastes vietā ir iespējams nozvejot noteikto zivju apjomu, viss atkarīgs no laika apstākļiem, u.c. faktoriem.

Kā vēl viens piekrastes zvejniecību bremzējošs faktors tika minēts neatrisinātais jautājums ar bezakcīzes dīzeļdegvielu piekrastes zvejniekiem, kura it kā ir pieejama, tai pašā laikā nosacījumi, kādi jāievēro, nav izpildāmi, proti, par degvielas uzpildīšanu laivās, nevis kannās. Fokusgrupas dalībnieki minēja, ka jau piecus gadus šis jautājums nav atrisināts atbilstoši zemkopības ministra J.Dūklava solījumam.

Diskusijās zvejnieki norādīja, ka steidzami būtu jādomā par to, kā atbalstīt un veicināt jauno zvejnieku vēlmi palikt dzīvot piekrastē un nodarboties ar piekrastes zveju, celt zvejnieku profesijas prestižu, un saglabāt piekrastes zveju kā vienu no nacionālajiem nodarbošanās veidiem. Pašreiz jauno zvejnieku atbalstam nav paredzēti nekādi pasākumi, lai palīdzētu iegādāties jaunas laivas ar nepieciešamo aprīkojumu, kas ir dārgs. Jaunajiem zvejniekiem it kā ir iespēja pārpirkt vecās, esošās laivas, bet to vairs nav daudz palicis, pie kam ar tām, kuras nav nodotas sagriešanai, šobrīd zvejo esošie zvejnieki. Diskusijas dalībnieki norāda, ka tikpat kā nav jauno zvejnieku, kuri uzsāktu darbu piekrastes zvejniecībā. Piekrastes joslā arvien vairāk uz dzīvi apmetas

vai nu pilsētnieki, vai atpirktās mājas tiek izmantotas kā vasarnīcas. Fokusgrupās vairākkārt izskanēja viedoklis, ka valstiskā līmenī būtu jāveic profesionāla veidota izglītojoša mārketinga programma par piekrasti, kas balstīta uz ekonomiskiem aprēķiniem un pētījumiem

Turklāt tika norādīts, ka esošie normatīvie akti un izstrādātās atbalsta programmas nevis veicina piekrastes joslas zvejniecības attīstību, bet domātas tās iznīcināšanai. Jaunas laivas iegādāties nav iespējams, kaut gan, uzsākot kuģu griešanas pasākumu, valsts institūcijas solījušas, ka vietā varēs iegādāties jaunus. Savukārt, pastāv maza iespēja, ka kāds no esošajiem zvejniekiem pārdos savu laivu par lētāku naudu jaunajam zvejniekam, ja no tās nodošanas sagriešanai var saņemt daudz lielāku finansējumu. Tāpēc zvejnieku vēlme ir jaunu laivu iegāde.

Kā vēl viena problēma tika minēts aizliegums palielināt laivu kravnesību vai arī pirkt jaudīgākus motorus, lai ar laivām varētu ātrāk pārvietoties. Zvejnieki norādīja, ka piekrastes zvejā galvenais ir ne jau kuģa jauda vai kravnesība, bet zvejas rīku – tīklu un murdu skaits. Šobrīd atbalsta pasākumu, kas ļautu iegādāties jaunas ierīces un jaunus tīklus un murdus – modernākus, no labāka materiāla, nepalielinot to skaitu, nosacījumi ir sarežģīti, neadekvāti ieguldījumiem un atbalsta likmēm. Turklāt zvejniekiem nav saprotams, kāpēc Polijā par ES finansējumu ļauj pirkt lietotas ierīces un aprīkojumu, bet pie mums tikai jaunu.

Kā fokusgrupu diskusijās minēja ZST pārstāvis, jaunajā programmēšanas periodā ar inovāciju pasākumu atbalstu sadarbībā ar BIOR varētu strādāt pie tīklu un murdu uzlabošanas, lai aizsargātu tos pret roņiem. Šādu pasākumu nav iespējams finansēt vienam zvejniekam, bet ar ES finansējuma atbalstu to būtu iespējams izdarīt.

Piekrastes zvejniekiem nav saprotams, kāpēc uz viņiem normatīvajos aktos ir attiecinātas tādas pašas prasības, kā uz zvejniekiem, kas zvejo aiz piekrastes attiecībā uz kuģu vai laivu kravnesību un jaudu. Kā min zvejnieki, tad Igaunijā vai citās ES valstīs ar jūras teritoriju uz piekrastes zvejniekiem tiek attiecinātas atvieglotākas prasības, nekā uz zvejniekiem aiz piekrastes, tādējādi saglabājot un veicinot piekrastes zvejniecības attīstību. Tāpēc ir nepieciešamas izmaiņas likumdošanā, lai kuģu jauda tiktu regulēta un ierobežota tikai aiz piekrastes joslas zvejojošajiem.

Diskusijās tika norādīts, ka valstiskā līmenī vairāk tiek aizstāvēta un lobēta aiz piekrastes joslas strādājošo zvejnieku attīstība, nevis piekrastes joslā strādājošo. Zvejnieku starpā valda uzskats, ka valsts institūcijās nezina, kas notiek ar piekrastes zvejniekiem, jo tiek uzklauti tikai aiz piekrastes joslas zvejojošo zvejnieku pārstāvji un to idejas. Piekrastes zvejnieki atzina, ka daļēji tas ir tāpēc, ka viņiem nav savas organizācijas un lobija, kas viņus aizstāvētu valsts institūcijās atšķirībā no aiz piekrastes joslas strādājošiem zvejniekiem. Tomēr, ja būtu pieejams finansējums kooperācijai vai organizācijas veidošanai un darbības nodrošināšanai līdzīgi kā tas ir lauksaimniekiem, tad šādu organizāciju ir iespējams veidot, lai aizstāvētu savas intereses. Piekrastes zvejnieki uzskata, ka par piekrastes zveju ir jādomā ne tikai kā par konkurenci aiz piekrastes joslas strādājošiem zvejniekiem, bet arī kā par dzīvesveidu, ko nepieciešams saglabāt nākamajām paaudzēm. Bez tam arī ES dalībvalstīs tiek atbalstīta ilgtspējīgas zvejniecības attīstība, ar kuru, pēc zvejnieku domām, ir jāsaprot piekrastes zveja, nevis zveja aiz piekrastes joslas. Fokusgrupas dalībnieku ieteikums – nodalīt uz piekrastes zvejniekiem un aiz piekrastes joslas zvejojošajiem noteiktās prasības un zvejas limitus, un nebūs vairs savstarpējas konkurences.

Tāpēc kā vēl viens ieteikums ir izstrādāt kompleksu pasākumu un reklamēt piekrastes zveju kā vēsturisku nodarbošanos, apvienojot to ar tūrisma un zivju apstrādes iespējām mājražošanā un to realizāciju, tādējādi veicinot piekrastes joslas

apdzīvotību un iespēju atrast tajā darbu. Tika minēts, ka piekrastes joslas zveju var uzskatīt arī par pasīvo zveju, tādējādi būtu jādod iespēja zvejniekiem ar atbalsta palīdzību iegādāties vai atjaunot koka laivas, nevis to vietā pirkt plastmasas vai metāla laivas. Arī tūrisma attīstība piekrastē ir ierobežota, jo tai ir izteikti sezonāls raksturs. Turklāt lielākajā daļā piejūras teritoriju ir izveidoti dažādi biotopi un dabas liegumi, kas neļauj attīstīt parastu tūrisma darbību. Tāpēc arī šiem jautājumiem ir nepieciešami kompleksi risinājumi – pasākumi, kas ļauj uzturēt interesi par tūrismu ne tikai vasaras sezonā. Viens no tūrisma veidiem varētu būt tūristu vešana jūrā vērot un barot roņus, lai tie nelien tīklos.

Lai attīstītu mazo uzņēmējdarbību piekrastē jebkurā uzņēmējdarbības veidā – zvejniecībā, tūrismā, mājražošana, lielāka vērība jāpievērš tieši mazo uzņēmumu atbalsta programmām, tai skaitā kredītu garantijām ar atvieglotiem nosacījumiem un procentu likmju subsidēšanai. Turklāt nepieciešama arī šajos uzņēmumos strādājošo apmācība nevis ilgtermiņa kursos, bet kursos līdz vienam mēnesim, uzlabojot to kvalifikāciju un zināšanas konkrētajā profesijā, piemēram, zvejnieks, viesmīlis, grāmatvedis, mehāniķis u.c. Apmācības nepieciešamas tuvu dzīves vietai, mazās grupās. Diskusijas dalībnieki anketās ir atzīmējuši, ka no zvejniekiem, kuri ir saņēmuši kompensāciju par darba zaudēšanu uz sagrieztajiem kuģiem, daļa turpina strādāt zvejniecībā (pēc tam, kad gadu pēc kompensācijas saņemšanas nav strādājuši), bet daļa ir pārorientējušies uz citiem darbības veidiem. Ir minēts gan darbs zivju apstrādes uzņēmumā, gan tūrisma jomā, gan došanās peļņā tālējās vai uz citu valstu zvejas un cita veida (kravas, izklaides) kuģiem. Tomēr tiek norādīts, ka kompensācija bija par mazu, lai ar tās palīdzību pilnībā uzsāktu savu, jaunu uzņēmējdarbību. Daļai bijušo zvejnieku kompensācija ir palīdzējusi apgūt jaunas zināšanas un pārkvalificēties, un jaunā nodarbošanās nav saistīta ar dzīvi piekrastē.

Diskutējot par iespējām piekrastes zvejniekiem pieteikties uz ES finansējumu ne tikai ar zvejniecību saistītos pasākumos ZRP 2007-2013 ietvaros, bet arī uz LAP 2007-2013 pasākumiem, tika norādīts, ka dokumentu sagatavošana ir ļoti sarežģīta un laikietilpīga. Pāvilostā tika norādīts, ka nav saprotams, kāpēc LAD reģionālajās pārvaldēs nenotiek visu pasākumu projektu administrēšana, jo, piemēram, tūrisma pasākums tiek administrēts Rīgā, kā rezultātā ir grūti kārtot jautājumus un dokumentus, ja par dažādiem sākumiem ir jāsazinās vai pat jābrauc uz Rīgu. Pie kam projektu izskatīšanas, apstiprināšanas un finansējuma saņemšanas laiks – vismaz trīs mēneši, ir tik garš, ka bremzē uzņēmuma attīstību. Kā visu laiku labāko uzņēmēju atbalsta programmu piekrastes zvejnieki minēja ZM Nelauksaimnieciskās uzņēmējdarbības attīstības programmu, jo tā ir bijusi vienkārši izpildāma un sasniedza iepriekš izvirzīto mērķi.

Lielākā daļa diskusiju dalībnieku anketās norādīja un atzina, ka zina savas vietējās biedrības, kas administrē attiecīgās teritorijas stratēģiju un pieņem ZRP 2007-2013 4.prioritātes projektus. Tomēr mazāk par pusi diskusiju dalībnieku ir izmantojuši ZRP 2007-2013 4.prioritātes sniegtās iespējas. Divi no anketu aizpildītājiem par vietējām biedrībām un ZRP 2007-2013 4.prioritātes iespējām neko nezina. Diskusijas dalībnieki minēja ZRP 2007-2013 4.prioritātes atbalsta izmantošanas piemērus viņu teritorijās – izveidots jahtklubs – izveidoti pontoni, nopirkta laiva. Par ZRP 2007-2013 4.prioritātes naudām var pirkt laivas, lai pārvadātu tūristus pa jūru, bet bez motora, tādējādi ievērojami saīsinot iespējamās tūrisma izbraucienus. Turklāt ar šo laivu tūristi nedrīkst piedalīties zvejā, bet tikai skatīties, kā zvejo no citas laivas, ja nav izņemta pašpatēriņa zvejnieka licence. Respondentu ieteikums ir iespēju robežās papildināt ZRP 2007-2013 4.prioritātē iekļautās aktivitātes, lai to ietvaros piekrastes zvejnieki varētu ieguldīt finansējumu

savā attīstībā, piemēram, motoru, zvejas rīku iegāde, mārketinga aktivitātes mājražotājiem, lai varētu reklamēt un iepazīstināt ar ražoto produkciju, generatoru vai mazu saldētavu iegāde nozvejoto zivju transportēšanai un uzglabāšanai. Vēl viens būtisks jautājums ir mazo piekrastes ostu piestātņu izbūve un rekonstrukcija, lai piekrastes zvejniekiem būtu kur pienākt krastā. Kā pozitīvs piemērs šeit minama Pāvilostas osta, kuras rekonstrukcijā pašvaldība ir ieguldījusi dažādu fondu finansējumu, tai skaitā no ZRP 2007-2013 4.prioritātes.

Atsevišķi diskusijas dalībnieki ir piedalījušies arī ZST rīkotajos pieredzes apmaiņas braucienos un konkursos mazajiem uzņēmējiem. Kā pozitīvs piemērs tika minēts pieredzes apmaiņas brauciens uz Pērnavas līča piekrasti, kur katrā mazajā ciematīnā ir sava osta un 5-6 laivas piekrastes zvejai, un zvejnieki nodarbojas ar zvejošanu. Par ZST rīkotajiem semināriem tika minēts, ka tajos ne vienmēr tiek pieaicināti lektori, kuri māk kvalitatīvi izstāstīt savu tēmu un pēc tam atbildēt uz jautājumiem. Tādēļ zūd vēlme apmeklēt šos pasākumus. Diskusiju dalībnieki ieteica, ka nepieciešams izvēlēties lektoros ar attiecīgajai tēmai atbilstošu kvalifikāciju un spēju vielu interesanti pastāstīt un izskaidrot. Tika norādīts, ka nepieciešams vēl vairāk aktivizēt piekrastes zvejniekus, veicinot to kopējas sanāksmes, tai skaitā ar dažādu speciālistu piedalīšanos.

Fokusgrupās aptaujātie piekrastes zvejnieki atzina, ka piekrastes teritorijas un zvejniecības attīstībai ir nepieciešams pastiprināts un ilgtermiņā labi pārdomāts atbalsts (skat. nodaļu „Fokusgrupu rezultātu analīze”), citādi piekrastes zvejniecība un tai nozīmīgās teritorijas tiks pakļautas iznīkšanai.

Kā būtiska problēma gan fokusgrupās, gan sarunās ar pašvaldību pārstāvjiem tiek minēta nozares neticība valsts pārvaldei. Zvejnieki netic, ka kaut kas var mainīties, jo ZM neesot ieinteresēta piekrastes problēmu risināšanā. Uzskata, ka ļoti daudzos gadījumos ZM un tās pakļautības iestāžu lēmumi un darbības nav objektīvas. Iedzīvotājiem trūkst saprotamas informācijas, tādēļ nav izpratnes par pieņemtajiem lēmumiem.

Iespējamo darbību apkopojumu piekrastes zvejnieku jautājumu risināšanai, kas identificētas skatīt 5.3.tabulā.

5.4. Komentāri par fokusgrupās minētajiem argumentiem un ieteikumiem

Izvērtējot fokusgrupās un anketās piekrastes zvejnieku minētās problēmas un ieteikumus, sniedzam redzējumu par apkopotajām problēmām un ieteikumiem 5.2.tabulā.

Diskutabls ir fokusgrupās minētais ieteikums par īpaša statusa noteikšanu piekrastes zonai kā vēsturiskai piekrastes zvejnieku dzīves un darba vietai. Būtu jānoskaidro, ko saprotam ar īpaša statusa zonu? Vai tā būtu līdzīga Speciālajai ekonomiskajai zonai (SEZ)? Kādi ir plusi un mīnusi, ko vēlamies ar to panākt un vai šis instruments to varēs dot. Piekrastes zvejnieku dzīvesveida un tradīciju saglabāšanu varētu veicināt ar ES finansējuma piesaisti no dažādiem fondiem piekrastes joslā strādājošiem, piemēram, tūrisms, uzņēmumu darbības dažādošana, LEADER, u.c., rīkojot seminārus un skaidrojot finansējuma saņemšanas iespējas un palīdzot sagatavot projektu pieteikumus. Būtiska loma šajā jautājumā būtu jāuzņemas ZST, kas informētu piekrastes zvejniekus par iespējām piesaistīt finansējumu un sniegtu palīdzību projektu pieteikumu sagatavošanā.

No ZM mājas lapā un Zivsaimniecības gadagrāmatās pieejamās informācijas secinām, ka laika periodā no 2010.-2013.gadam piekrastes zvejnieki piešķirtās kvotas

sekojošām zivju sugām : reņģes, brētliņa un menca nav izpildījuši. Vislabāk pildās reņģu kvota – sākot no 63% un vairāk iepriekšminētajos gados. Savukārt mencu kvota tiek izpildīta vidēji 50% apjomā, bet brētliņu kvota līdz 2012.gadam 4% apjomā, 2013.gadā – 52% apjomā. Līdz ar to nav pārliecības, ka kvotu palielināšana palīdzētu nozvejas pieaugumam un peļņas pieaugumam. No 2015.gada 1.janvāra ir stājusies spēkā jauna kārtība (Zvejniecības likums) zvejas kvotu sadalē. Ja iepriekšējos gados zvejas kvota starp piekrastes zvejniekiem un zvejniekiem aiz piekrastes joslas bija noteikta skaitliskā izteiksmē, paredzot abām zvejnieku grupām nozvejojamo zivju apjomu. Tagad piekrastes zvejniekiem kvota ir noteikta procentuāli no kopējā kvotas apjoma. Tas nozīmē, ka palielinoties vai samazinoties kopējām kvotas apjomam, attiecīgi mainās arī piekrastes zvejnieku nozvejojamais apjoms.

Sakarā ar jaunu zvejnieku piesaisti jāmin, ka Eiropas Parlamenta un Padomes regulā Nr.508/2014 ir paredzēti divi pasākumi, kuru ietvaros ir iespējams veicināt gados jaunu piekrastes zvejnieku darbības uzsākšanu un to praktisko zināšanu līmeņa celšanu. Iepriekšminētās regulas 29.pants paredz iespēju atbalstīt jauno zvejnieku praktisko apmācību pie jau pieredzējušiem zvejniekiem. Savukārt šīs pašas regulas 31.pants atļauj atblastīt pirmās laivas iegādi jaunajiem piekrastes zvejniekiem, ar atbalsta intensitāti 25%. Latvija jaunajā ZRP (2014.-2020.) šos pasākumus nav izvēlējusies. ZRP 2014-2020 jauno zvejnieku piesaiste piekrastei nav minēta kā problēma, savukārt ex-ante novērtējumā (21.lapā 3.rindkopa) minēts, ka jauniešu bezdarbs ir problēma, un vajadzētu veicināt darbavietu radīšanu piekrastē ne tikai zvejniecībā, bet arī citos uzņēmējdarbības veidos.

Piekrastes zvejnieku intereses vajadzētu pārstāvēt Latvijas Zvejnieku federācijai (LZF) un apmēram desmit reģionālajām organizācijām, piemēram, Lapmežciema zvejnieku biedrībai, Vērgales zvejnieku biedrībai. LZF, kura ir lielākā organizācija, kas pārstāv piekrastes zvejniekus (apmēram 200 biedri) regulāri piedalās ZM organizētajās darba grupās par normatīvo aktu izmaiņām, kā arī izsaka viedokli par nepieciešamajām izmaiņām normatīvajos aktos.

Nemot vērā to, ka no ES fondiem atbalsts jaunu kuģu un laivu iegādei netiek atļauts, vajadzētu izskatīt jautājumu par citām valsts iespējām finansēt jaunus kuģus un laivas.

EK regulas un citi normatīvie akti, kas nosaka ES finansējuma izmantošanas kritērijus zivsaimniecības nozarē neliedz iespēju atbalsta saņēmējiem iegādāties lietotas ierīces un aprīkojumu. Tomēr Latvijā ES fondu apguvē netiek paredzēta iespēja iegādāties lietotas iekārtas un aprīkojumu. Saskaņā ar ZM Zivsaimniecības departamenta sniegto informāciju, šāda iespēja netiks dota arī jaunajā programmēšanas periodā, t.i., 2014-2020.gadā, jo tas sarežģī finansējuma administrēšanu.

Fokusgrupās izteiktā vēlme par viena mēneša kursu organizēšanu tuvu dzīves vietai būtu atbalstāma. Tik īsi kursi būtu tikai kvalifikācijas celšanai dažādās ar piekrastes zveju vai ar to saistīto profesiju speciālistie (zvejniecība, tūrisms, ēdināšana), bet ne jaunas profesijas apguvei. Tik īss apmācību kurss profesijas iegūšanai nav adekvāts.

Saskaņā ar 08.04.2004. MK noteikumiem Nr.276 „Noteikumi par zvejas un akvakultūras produktu ražotāju grupu atzīšanas kritērijiem un atzīšanas kārtību, darbības nosacījumiem un darbības kontroli” arī 2007-2013.gada programmēšanas periodā piekrastes zvejniekiem bija iespēja veidot atzītās ražotāju grupas un saņemt atbalstu grupas darbības programmas izstrādei un īstenošanai. Tomēr galvenais nosacījums, uz kā pamata tika dots finansējums iepriekšminētajā periodā, bija zivju izņemšana no tirdzniecības un nodošana glabāšanā, kas piekrastes zvejniekiem nav

aktuāli, jo zvejas apjomi nav tik lieli, kā aiz piekrastes joslas zvejojošajiem zvejniekiem. Rīcības programma zivsaimniecības attīstībai 2014.-2020.gadam arī paredz atbalstu ražotāju grupām. Jaunajos MK noteikumos būs paredzēta iespēja piekrastes zvejniekiem veidot zvejas ražotāju grupas, izstrādāt savas darbības programmas, saņemt atzīšanu un pretendēt uz ES finansējumu. Jaunajā plānošanas periodā (2014.-2020.) ir mainījušies finansējuma saņemšanas kritēriji, paredzot ražotāju grupām noteiktus realizējamus mērķus, kuru izpildei iespējams pieteikties uz ES finansējumu. Līdz ar to ir nepieciešams veicināt piekrastes zvejnieku savstarpējo sadarbību, lai varētu to ražotāju grupas sagatavot darbības plānus un pieteikties uz atbalstu.

Tā kā nav veikts atsevišķs pētījums par Valsts Vides dienesta (VVD) un Pārtikas un veterinārā dienesta (PVD) veikto kontroļu ietekmi uz piekrastes zvejnieku saimniecisko darbību, administratīvā sloga mazināšana ir diskutējams jautājums. Tam nepieciešama detalizēta izpēte par kontroļu skaitu, vietām, pārbaudes rezultātiem, uz klausot visas ieinteresētās puses.

Fokusgrupās diskusijās tika minētā informācija, ka Igaunijā piekrastes zvejnieku katrā ostā ir ap 200. Saskaņā ar „Eurofish” informāciju Igaunijā 2013.gadā piekrastes zvejā bija iesaistīti apmēram 600 kuģi/ laivas, nodarbinot apmēram 2,5 tūkst. zvejnieku. Lielākajai daļai no viņiem zvejniecība ir tikai nepilna laika nodarbošanās. Igaunijas Baltijas jūras zvejniecība ir iedalīta atklātās jūras zvejā ar traleriem un piekrastes zvejā. Piekrastes nozvejas kvotas veido apmēram vienu trešdaļu no kopējās Baltijas jūras kvotas.⁴ Savukārt, saskaņā ar Igaunijas Lauksaimniecības ministrijas publicētajiem datiem par 2010.gadu⁵, Igaunijā ir 48 vietas, kur piekrastes zvejniekiem piestāt krastā, no kurām 26 ir reģistrētas ostu reģistrā, kas nozīmē, ka katrā piekrastes ostā darbojas vidēji 50 piekrastes zvejnieki.

Lai pārliecinātos par fokusgrupās izskanējušo argumentu, ka izmaksas laivu reģistrācijai un uzturēšanai ir ļoti augstas, apkopojām informāciju no Ceļu satiksmes un drošības direkcijas (CSDD) un Jūras administrācijas. CSDD ir iespējams reģistrēt laivu ar motora jaudu līdz 3,7 kW, reģistrācijas maksa apmēram EUR 25, un apskates nav jāveic. Pārējās laivas un kuģi ir jāreģistrē Jūras administrācijā, kur maksimālās izmaksas ir EUR 42 un EUR 2.85 nodeva, ikgadējā apskate līdz EUR 42. Tātad 397 no 627 piekrastes kuģiem ir jāreģistrē CSDD.

5.2.tabula Anketās norādīto atbilžu un fokusgrupās izteikto viedokļu apkopojums, ekspertu viedoklis

Zvejnieku viedoklis		Ekspertu viedoklis
Problēmas	Ieteikumi	
Samazināsies piekrastes zvejnieku skaits	Veicināt piekrastes apdzīvotības un uzņēmējdarbības attīstību, izstrādājot mārketinga programmu	Iespējams, ka ar šādas programmas izstrādi varētu veicināt piekrastes apdzīvotību un uzņēmējdarbības attīstību. Tam nepieciešama

⁴http://www.eurofish.dk/index.php?option=com_content&view=article&id=114%3Aestonia&catid=37&Itemid=59

⁵http://www.agri.ee/sites/default/files/public/juurkataloog/TRUKISED/Esindustrykis_2010_ENG_3.PDF

		diskusija ar visām iesaistītajām pusēm, nosakot mērķi un izvēloties līdzekļus.
Izzūd vēsturiskie piekrastes iedzīvotāji – piekrastes zvejnieki un arī piekrastes zvejniecība kā nodarbošanās	Noteikt piekrasti par vēsturisku piekrastes zvejnieku dzīves un darba vietu	Ieteikums ir diskutabls, jo šādas zonas izveidei Latvijā nav precedenta.
Nozvejotie apjomi nekompensē roņu radītos zaudējumus, kā rezultātā piekrastes zvejnieki pārtrauc nodarboties ar zveju	Palielināt piekrastes zvejnieku nozvejas apjomus, atrisinot roņu problēmu Tīklu un murdu uzlabošana sadarbībā ar BIOR	Šo jautājumu varēs risināt pēc BIOR pētījuma pabeigšanas un iepazīšanās ar tā rezultātiem.
Kvotu jautājums	Kvotu sadale starp piekrastes un aiz piekrastes zvejniekiem, citu valstu pieredzes pārņemšana	Visas izmaiņas normatīvajos aktos, kas ietekmē piekrastes zvejnieku darbību, tiek apspriestas ar LZF. Pieņemam, ka jaunā zvejas kvotu sadales kārtība, kas stājusies spēkā 01.01.2015. ir akceptēta arī no piekrastes zvejnieku organizācijas puses.
Jaunieši, apgūstot profesiju un sākot strādāt, neatgriežas savās dzīves vietās, tai skaitā aizbrauc strādāt un dzīvot uz citām valstīm, kas samazina arī finansiālo pienesumu samaksāto nodokļu veidā attiecīgo pašvaldību budžetā	Veicināt gados jaunu piekrastes zvejnieku darbības uzsākšanu	Jaunajā programmēšanas periodā (2014.-2020.) Latvija nav izvēlējusies nevienu no paredzētajiem pasākumiem, kuri vērsti uz jauno piekrastes zvejnieku atbalstu. Atbalsts iespējams caur LEADER, ja tas ir paredzēts attiecīgās ZVRG stratēģijā. Iespējams arī uzņēmējdarbības attīstības atbalsts LAP (2014.-2020.).
Uz piekrastes zvejniekiem tiek attiecinātas tādas pašas prasības, kā uz zvejniekiem, kas zvejo	Atvieglot normatīvo aktu prasības piekrastes zvejniekiem	Nav apkopota informācija un veikta analīze par normatīvo aktu prasību ietekmi uz piekrastes zvejniekiem.

aiz piekrastes attiecībā uz kuģu vai laivu kravnesību un jaudu		
Piekrastes zvejnieki nespēj atjaunot savus kuģus un zvejas rīkus finansējuma trūkuma dēļ, beidz nodarboties ar piekrastes zveju	Rast iespēju ES fondu atbalstam kuģu un zvejas rīku atjaunošanai	Šobrīd ZRP (2014.-2020.) ir paredzēts pasākums „Zvejas flotes modernizācija un pievienotā vērtība” ar 80% atbalsta intensitāti piekrastes zvejniekiem.
Aizliegums par ES finansējumu iegādāties lietotas ierīces un aprīkojumu	Rast iespēju ar ES fondu atbalstu iegādāties lietotas ierīces un aprīkojumu	EK regula 508/2014 neparedz iepriekšminētos ierobežojumus, tātad šāda iespēja pastāv.
Zināšanu trūkums par projektu un dokumentācijas sagatavošanu, kā rezultātā netiek apgūts piešķirtais ES finansējums		Ņemot vērā nelielo aktivitāti projektu iesniegšanā un lielo noraidīto projektu skaitu, šāda problēma pastāv.
Zināšanu trūkums par uzņēmējdarbības attīstību	Viena mēneša kursu organizēšana tuvu dzīves vietai	Uzņēmējdarbības zināšanu līmenis piekrastes zvejniekiem nav vērtēts, tādēļ nevaram zināt vai viena mēneša kursi ir pietiekami.
Ilgs projektu izskatīšanas, apstiprināšanas un finansējuma saņemšanas laiks	Saīsināt projektu izskatīšanas termiņu	Jautājuma risinājums ir LAD kompetencē.
Administratīvais slogs un kontrolējošo institūciju attieksme pret piekrastes zvejniekiem	Administratīvā sloga samazināšana	Nav veikts pētījums par VVD un PVD veikto kontroļu ietekmi uz piekrastes zvejnieku saimniecisko darbību.
Neapmierinātība ar valsts politiku attiecībā uz piekrastes zvejniekiem	Piekrastes zvejnieku vajadzību ievērošana, veidojot valsts politiku	Piekrastes zvejnieku intereses pārstāv LZF un citas piekrastes zvejnieku biedrības.
Piekrastes zvejnieku intereses pārstāvošas organizācijas trūkums	Veicināt, tai skaitā finansiāli atbalstīt, piekrastes zvejnieku apvienošanos, lai veidotu organizāciju, kas	Ir iespējas veidot ražotāju organizāciju un pieteikties uz atbalstu ZRP (2014.-2020.).

	pārstāvētu viņu intereses.	
Kuģu griešana	Atbalsta pārtraukšana kuģu griešanai	Piekrastes zvejas kuģu sagriešanas turpināšana var negatīvi ietekmēt piekrastes zvejas attīstību.
Bezakcīzes dīzeļdegvielas uzpildīšanas ierobežojumi	Dīzeļdegvielas uzpildīšanas ierobežojumu atcelšana	Nav veikts pētījums par uzpildīšanas ierobežojumu ietekmi uz piekrastes zvejnieku ekonomisko situāciju.
Aizliegums aprīkot tūristu pārvadāšanai paredzētās laivas ar dzinējiem	Iespēja aprīkot tūristu pārvadāšanai paredzētās laivas ar dzinējiem	Iespēja pirkt dzinējus par saviem līdzekļiem tūristu laivām pastāv.

Avots: LVAEI apkopots no anketām un fokusgrupu diskusijām

6. SECINĀJUMI NO DATU ANALĪZES

1. Pasākumā „Investīcijas zvejas kuģu ierīcēs un zvejas rīku selektivitātē” pieteicās pieci piekrastes zvejnieki, no kuriem trijiem projektu iesniegumi noraidīti, viens atteicās no projektu realizācijas, un tikai viens ir realizējis projektu.

2. Pasākuma „Zvejas aktivitāšu pilnīga pārtraukšana” ietvaros kopumā tika nodoti 158 zvejas kuģi – no tiem 55% piekrastes zvejas kuģi. Nodoto piekrastes zvejas kuģu īpašniekiem tika izmaksāta kompensācija 16% no kopējā pasākumā izmaksātā kompensācijas apjoma. Laika posmā no 2007. – 2014. gadam piekrastes zvejas kuģu skaits ir samazinājies par 15% un pamatā tas ir ZRP rezultāts.

3. Pasākuma ietvaros no 87 piekrastes zvejas kuģiem 93% tika nodoti sadalīšanai un sagriešanai, bet atlikušie 7% - izmantošanai citiem mērķiem. Vairāk kā puse (54%) piekrastes zvejas kuģu, kas tika nodoti sagriešanai, bija vecumā līdz 23 gadiem. Dati rāda, ka vidējais piekrastes zvejas flotes vecums ir pieaudzis.

4. Piekrastes zvejnieku īpatsvars kompensāciju saņēmēju kopskaitā par pilnīgas zvejas darbību pārtraukšanu pasākuma „Sociāli ekonomiskie pasākumi” veido 25% un izmaksātā kompensācija - 26%.

5. Kuģu sagriešanas rezultātā 80% no darbu zaudējušajiem piekrastes zvejniekiem bija ekonomiski aktīvie, kuri ir darbspējas vecumā. No tiem riska grupā ir zvejnieki vecumā no 45-64 gadiem (47% zvejnieku), kas ir pirmspensionēšanās vecumā. Fokusgrupās iegūtā informācija liecina, ka ne visi piekrastes zvejnieki ir atraduši jaunu darbu.

6. Lielākā daļa nodoto piekrastes zvejas kuģu kompensāciju saņēmēju un uz zvejas kuģiem darbu zaudējušo zvejnieku dzīvo ZVRG teritorijās, kur ar EZF 2007-2013 401. pasākumu „Teritoriju attīstības stratēģiju īstenošana” bija iespēja iesniegt projektus savas saimnieciskās darbības attīstībai. Neviens no piekrastes zvejas kuģu kompensāciju saņēmējiem un uz zvejas kuģiem darbu zaudējušajiem zvejniekiem nav piedalījušies šajā pasākumā.

7. Fokusgrupās minēto roņu problēmu nepieciešams izvērtēt saistībā ar BIOR veiktajiem pētījumiem.

8. Nav veikti pētījumi un analīze par sekojošiem jautājumiem:

8.1. Mārketinga programmas izstrādes nepieciešamība, lai veicinātu piekrastes apdzīvotību un uzņēmējdarbības attīstību;

8.2. Īpaša statusa noteikšanu piekrastei kā vēsturiskai zvejnieku dzīves un darba vietai

8.3. Normatīvo aktu prasību ietekmi uz piekrastes zvejniekiem;

8.4. VVD un PVD veikto kontroļu ietekmi uz piekrastes zvejnieku saimniecisko darbību;

8.5. Uzņēmējdarbības zināšanu līmenis piekrastes zvejniekiem;

8.6. Dīzeļdegvielas uzpildīšanas ierobežojumu ietekmi uz piekrastes zvejnieku ekonomisko situāciju.

9. Piekrastes zvejnieku intereses pārstāvošās organizācijas ne vienmēr pilnā mērā atspoguļo piekrastes zvejnieku intereses.

10. Izvirzītos jautājumus par jauniešu iesaistīšanu uzņēmējdarbībā piekrastē vai piekrastes zvejniecībā, zvejas flotes modernizāciju un ražotāju organizāciju veidošanu var risināt ar ES fondu atbalstu.

7. IETEIKUMI

1. ZVRG stratēģiju un atbalstāmos projektus ieteicams vairāk koncentrēt uz uzņēmējdarbības attīstību, vairāk iesaistot pašus piekrastes zvejniekus lēmumu pieņemšanā.

2. Jāveicina pārkvalifikācijas iespējas kuģu sagriešanas rezultātā darbu zaudējušo zvejnieku skartajās teritorijās. Nepieciešama apmācībaursos, uzlabojot kvalifikāciju un zināšanas, vispirms apzinot iespējas un vajadzības.

3. Organizēt diskusiju par mārketinga programmas saturu un konkrētiem pasākumiem, ko vēlamies veicināt, lai izvēlētos pareizos līdzekļus mērķa sasniegšanai.

4. Organizēt iesaistīto pušu diskusija par nepieciešamību un iespējām piešķirt piekrastes zonai vēsturiskas piekrastes zvejnieku dzīves un darba vietas statusu.

5. Vajadzētu veikt Latvijas un citu valstu pieredzes apkopošanu par zvejas kvotu sadali starp piekrastes joslā un aiz piekrastes joslas zvejojošajiem un to ietekmi uz piekrastes zvejniekiem.

6. Organizēt seminārus un apmācības, lai iepazīstinātu ar pieejamajiem fondiem, pasākumiem, izvirzītajām prasībām, kā arī sniegt palīdzību projektu sagatavošanā.

7. Jaunajā programmēšanas periodā (2014.-2020.) izvēlēties kādu no paredzētajiem pasākumiem, kuri vērsti uz jauno piekrastes zvejnieku atbalstu.

8. Ierosināt ZVRG stratēģijās iekļaut jauno piekrastes zvejnieku atbalstu.

9. Izskatīt iespēju jaunajā programmēšanas periodā (2014.-2020.) ļaut iegādāties lietotas ierīces un aprīkojumu ar EJZF atbalstu.

10. Piekrastes zvejniekiem pašiem jākļūst aktīviem, uzlabojot savstarpējo komunikāciju un sadarbību. Jāveido ražotāju organizācijas un jāpiesaista finansējums organizācijas darbībai.

11. LAD izvērtēt iespējas saīsināt projektu izskatīšanas laiku.

12. Veikt pētījumus /analīzi par sekojošiem jautājumiem:

12.1. Administratīvā sloga samazināšanas iespējas;

12.2. VVD un PVD veikto kontroļu ietekme uz piekrastes zvejnieku saimniecisko darbību;

12.3. Dīzeļdegvielas uzpildīšanas ierobežojumu ekonomiskās ietekmes noteikšana.

Latvijas Valsts
agrārās ekonomikas institūts

APTAUJAS ANKETA

Latvijas Valsts agrārās ekonomikas institūta Lauku attīstības novērtēšanas nodaļa veic pētījumu: „Zvejniecības attīstība Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes joslā (piekrastes zveja)” ar mērķi izvērtēt esošo sociālekonomisko situāciju zvejniecībā un turpmāko nepieciešamo atbalstu. Jūsu sniegtās atbildes uz jautājumiem tiks apkopotas vispārinātā veidā.

Atbildes sniedzējs:

☐ Nodarbojos ar piekrastes zveju	☐ Beidzis darbību kā zvejnieks
☐ Beidzis strādāt uz piekrastes zvejas kuģa	☐ Cits

Atbildētāja vecums

- ☐ Līdz 39 ☐ 40-49 ☐ 50-59 ☐ 60-64 ☐ virs 64

1. Jūsu skatījums par atbalstu zvejas pārtraukšanai, t.i., kuģu griešanai:

- ☐ Labs pasākums, ieguvu līdzekļus biznesa attīstībai
- ☐ Labs pasākums, ieguvu līdzekļus vecumdienām
- ☐ Slikts pasākums, paliku bez darba
- ☐ Slikts pasākums, sagrauj Latvijas floti
- ☐ Nekādā gadījumā tādu neturpināt
- ☐ Noteikti turpināt

2. Kas pamudināja pieteikties /nepieteikties (pasvītrot atbilstošo) pasākumam par kuģu griešanu:

☐ Mazas kvotas, nevar nopelnīt	☐ Samazinājusies konkurence
☐ Ieņēmumi nenosedz izdevumus	☐ Var pieteikties nopelnīt
☐ Smags darbs	☐ Darbs patīk, ir ierasts, citu negribu
☐ Atradu citas biznesa iespējas	☐ Cits _____

3. Ko pašlaik dara tie, kuri saņēmuši kompensāciju par darba zaudēšanu uz sagriezta vai citiem darbības mērķiem nodota kuģa:

- ☐ Turpina strādāt zvejniecībā
- ☐ Strādā zivju apstrādes uzņēmumā vai citā ar zivsaimniecību saistītā jomā (piem., akvakultūra, mājražošana)
- ☐ Tūrisms

- ☐ *Cita darbības joma, norādiet kāda _____*
- ☐ *Mācās, lai pārkvalificētos*
- ☐ *Bezdarbnieks, pensionārs*

4.Vai zināt biedrības, kas Jūsu novados /pagastos administrē LEADER pasākumus (likt vērtējumu pie biedrības:1-labi zinu; 2- zinu; 3-ir dzirdēts (ja zināt citas, atzīmējiet)):

- ☐ *Partnerība Laukiem un jūrai (Engure, Lapmežciems, u.c.),*
- ☐ *Talsu rajona partnerība (Mērsrags, Roja, u.c.),*
- ☐ *Ziemeļkurzemes biznesa asociācija (Dundaga, Kolka)*
- ☐ *Citas _____*
- ☐ *Neko neesmu dzirdējis par to*

**biedrību nosaukumi anketā tika mainīti atkarībā no FG norises vietas*

2. pielikums

Atbilžu uz anketas jautājumiem apkopojums

Jautājums	Atbildētāja numurs /atbildes variants		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Atbildes sniedzējs	Nodarbojos ar piekrastes zveju		x	x	x		x	x		x		x		x	x
	Beidzis strādāt uz piekrastes zvejas kuģa			x		x			x						
	Beidzis darbību kā zvejnieks					x					x		x		
	Cits														
Atbildētāja vecums	Līdz 39				x						x				x
	40-49														
	50-59		x	x			x	x	x	x			x		
	60-64														
	virs 64					x						x		x	
Jūsu skatījums par atbalstu zvejas pārtraukšanai, t.i., kuģu griešanai	Labs pasākums, ieguvu līdzekļus biznesa attīstībai		x	x					x				x		
	Labs pasākums, ieguvu līdzekļus vecumdienām														
	Slikts pasākums, paliku bez darba														
	Slikts pasākums, sagrauj Latvijas floti				x	x		x							x
	Nekādā gadījumā tādu neturpināt					x				x					
	Noteikti turpināt														
Kas pamudināja pieteikties /nepieteikties pasākumam par kuģu griešanu	Pieteikties	Mazas kvotas, nevar nopelnīt		x					x						
		Ieņēmumi nenosedz izdevumus							x				x		
		Smags darbs							x						
		Atradu citas biznesa iespējas													
	Nepieteikties	Samazinājusies konkurence													
		Var pietiekoši nopelnīt													
		Darbs patīk, ir ierasts, citu negribu	x		x			x						x	
		Cits					x ¹								
Ko pašlaik dara tie, kuri saņēmuši kompensāciju par darba zaudēšanu uz sagrieža vai citiem darbības mērķiem nodota kuģa	Turpina strādāt zvejniecībā			x				x					x	x	
	Strādā zivju apstrādes uzņēmumā vai citā ar zivsaimniecību saistītā jomā		x		x								x		
	Tūrisms							x	x						
	Cita darbības joma, norādiet kāda									x ²	x ³				
	Mācās, lai pārkvalificētos												x		
	Bezdarbnieks, pensionārs					x									

2. pielikuma turpinājums

Vai zināt biedrības, kas Jūsu novados /pagastos administrē LEADER pasākumus	Labi zinu			x		x								
	Zinu		x		x		x		x			x		x
	Ir dzirdēts							x						
	Neko neesmu dzirdējis par to	x								x				

¹ saglabāt nākošajām paaudzēm kā nacionālo turpinājumu piekrastē

² strādā pa kluso

³ strādā par jūrnieku, beidzot strādāt par zvejnieku un saņemot kompensāciju, ieguva laiku, lai mainītu nodarbošanos

3. pielikums

Vecuma grupa	Kuģu tonnāža (GT)		Kuģu struktūra (%)			Izmaiņas no 2007. - 2014. gadam	
	2007.	2014.	2007.	2014.	Izmaiņas (%-punktos)	Tonnāža (GT)	%
< 23 gadi	430	306	34	40	5,9	-124	71
23-29 gadi	487	194	38	25	-13,1	-294	40
> 29 gadi	363	275	28	35	7,1	-88	76
Kopā:	1281	775	100	100	x	-505	61

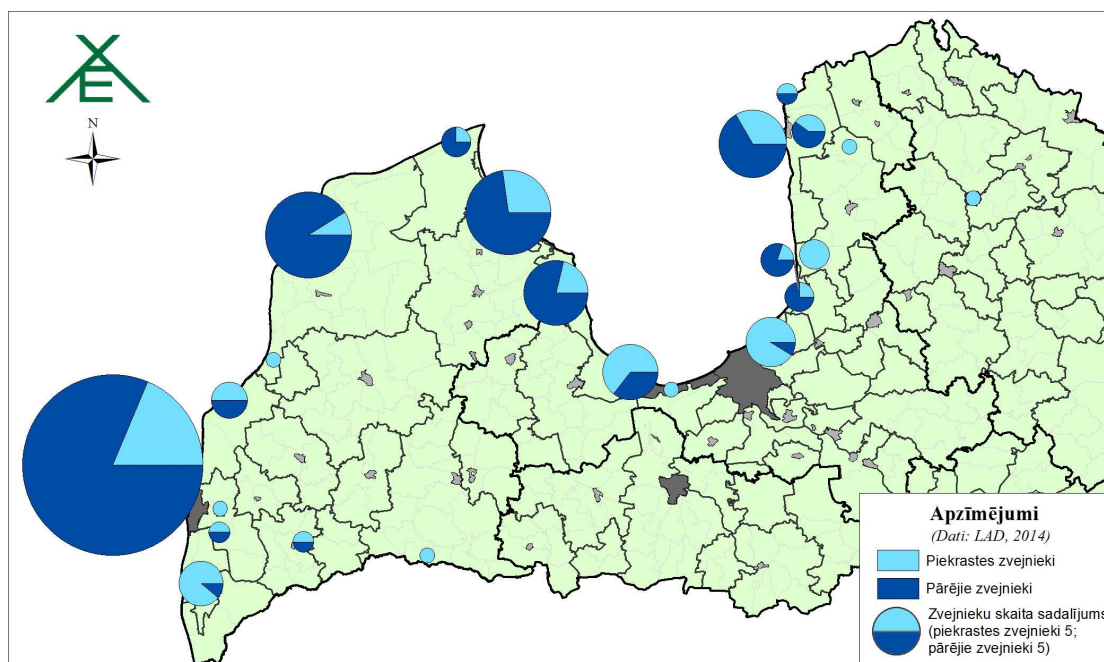
Latvijas piekrastes zvejas kuģu tonnāža dalījumā pa vecuma grupām 2007. un 2014. gadā (GT)

Avots: LVAEI aprēķināts pēc ZM datiem uz 01.01.2007. un uz 28.10.2014.

Vecuma grupa	Kuģu jauda (kW)		Kuģu struktūra (%)			Izmaiņas no 2007. - 2014. gadam	
	2007.	2014.	2007.	2014.	Izmaiņas (%-punktos)	Jauda (kW)	%
< 23 gadi	2 392	1 673	32	36	3,5	-719,0	70
23-29 gadi	2 955	1 211	40	26	-13,9	-1743,7	41
> 29 gadi	2 091	1 810	28	39	10,4	-281,7	87
Kopā:	7438	4694	100	100	x	-2744,44	63

Latvijas piekrastes zvejas kuģu jauda dalījumā pa vecuma grupām 2007. un 2014. gadā (kW)

Avots: LVAEI aprēķināts pēc ZM datiem uz 01.01.2007. un uz 28.10.2014.

104. pasākumā „Sociāli ekonomiskie pasākumi” saņēmēju sadalījums (skaits)

Avots: LVAEI aprēķināts pēc 19.09.2014. LAD datiem

5. pielikums

ZVRG teritorijām* piešķirtais kopējais finansējums 401. pasākumā „Teritoriju attīstības stratēģiju īstenošana” pēc infrastruktūras veida (EUR tūkst.)

Vietas nosaukums	Infrastruktūras veids								
	Satiksmē	Veselības aprūpes un sociālie pakalpojumi	Aktīvā atpūta un sports	Rekreatīvās dabas teritorijas	Koncertvide un pašdarbība	Kultūrvēsture	Saieta nami	Uzņēmējdarbības vide	Zivsaimniecības vide
Rojas novads	161,66	44,17	95,46	116,06		14,93	56,68	28,45	
Pāvilosta	49,21			50,81	114,88	50,09		101,20	41,50
Camikavas novads			21,50	74,21		21,21	54,98	27,52	206,36
Salacgrīva	33,33		63,94	50,89		19,92	199,20		21,21
Engures pagasts	20,58		56,54	137,91	81,58			2,01	89,27
Nīcas pagasts	131,39		21,73	91,80			20,26	28,32	48,65
Mērsrāga novads	95,43		4,81	80,11			24,85	15,37	41,59
Saulkrasti			43,17	199,20					
Lapmežciema pagasts	89,52			134,75					
Saulkrastu pagasts			198,67					25,50	
Skultes pagasts	129,09		20,57	18,33				21,34	
Vārves pagasts	120,66		24,30	21,34				10,12	
Grobiņas pagasts			28,37					28,46	97,97
Ainaži			26,81	17,92	61,18			12,49	29,95
Kolkas pagasts			43,45	25,32		36,95	28,46	8,25	0,45
Jūrkalnes pagasts					21,16		88,40	5,24	21,21
Salacgrīvas pagasts			21,11	42,33					39,85
Grobiņa	47,75							54,67	0,00
Priekules pagasts				26,67					6,41
Vērgales pagasts							18,70		5,75
Kopā:	878,63	44,17	670,45	1 087,63	278,80	143,10	491,53	368,92	650,16
									4 613,38

*Piezīme: Dati apkopoti tikai par tām ZVRG un to teritorijām, kurās dzīvo piekrastes zvejas kuģu kompensāciju saņēmēji un uz zvejas kuģiem darbu zaudējušie zvejnieki. Kopējais finansējums (publiskais finansējums + privātais līdzfinansējums) aprēķināts atbilstīgiem projektiem (statuss „noslēgts līgums” un „sākta uzraudzība”).

Lietotie apzīmējumi:

Satiksmē	- ceļi, ielas, laukumi u.c. satiksmes infrastruktūra.
Veselības aprūpes un sociālie pakalpojumi	- veselības aprūpe, higiēnas un sociālie pakalpojumi.
Aktīvā atpūta un sports	- aktīvā atpūta un sports, ieskaitot skolu sporta objektus un bērnu rotaļu laukumus.
Rekreatīvās dabas teritorijas	- atpūtas vieta, pludmale, taka.
Koncertvide un pašdarbība	- koncertu un svētku telpu aprīkojums, skaņas, gaismas, tērpi, brīvdabas estrādes u.c.
Kultūrvēsture	- kultūrvēsturiskie objekti, baznīcas, kapsētas, pils, muizas, parki, muzeji, piemiņas vietas.
Saieta nami	- saieta nams.
Uzņēmējdarbības vide	- uzņēmējdarbības veicināšana, tūrisms, tirdzniecība.
Zivsaimniecības vide	- zivsaimniecības tradīcijas, zivju resursi, pontona piestātnes, kūpināšana, tūrisms, vide.

Avots: LVAEI aprēķināts pēc LAD datiem uz 03.11.2014. un 19.09.2014.

6. pielikums

8 ZVRG teritoriju, kurās dzīvo piekrastes zvejas kuģu kompensāciju saņēmēji un uz zvejas kuģiem darbu zaudējušie zvejnieki, sociālekonomiskais raksturojums (skaits, %, %-punkti, EUR)

Vietas nosaukums	Pastāvīgie iedzīvotāji uz 01.01.2012. (pēc PMLP datiem)		Darba ņēmēju skaits (pēc VID datiem)				Bezdarbs (pēc NVA datiem)					EZF 2007-2013 ietvaros			
	Skaits	Īpatsvars no kopējā valstī (%)	2006. gads	2013. gads	Starpība	Izmaiņas (%)	Bezdarbnieku skaits uz 01.01.2012.	Bezdarba līmenis uz 01.01.2012. (%)	Bezdarbnieku skaits uz 30.09.2014.	Bezdarba līmenis uz 30.09.2014. (%)	Bezdarba līmeņa izmaiņas (% punktos)	401. pasākuma „Teritoriju attīstības stratēģiju īstenošana” kopējais finansējums (EUR milj.) (pēc LAD datiem)	Nodoto piekrastes zvejas kuģu skaits - pēc atb. saņēmēja fakt.dzīvesvietas (pēc LAD datiem)	Piekrastes zvejnieku skaits, kas saņēma kompensācijas (pēc LAD datiem)	Piekrastes zvejnieku īpatsvars no kopējā iedzīvotāju skaita (%) (pēc LAD un PMLP datiem)
Camikavas novads	6 743	0,3	1 769	2 317	548	31	229	5,2	104	2,5	-2,7	0,41	5	10	0,1
Lapmežciema pagasts	2 454	0,1	751	752	1	0,1	70	4,3	41	n.d.	n.a.	0,22	11	9	0,4
Rojas novads	4 386	0,2	2 845	2 353	-492	-17	180	6,2	136	5,5	-0,7	0,52	9	9	0,2
Nicas pagasts	2 843	0,1	1 154	1 366	212	18	121	6,5	82	n.d.	n.a.	0,34	5	8	0,3
Salacgrīva	3 197	0,1	2 049	1 937	-112	-5	100	4,8	68	n.d.	n.a.	0,39	8	7	0,2
Mērsraga novads	1 785	0,1	510	481	-29	-6	79	6,9	41	4,2	-2,7	0,26	2	4	0,2
Skultes pagasts	2 132	0,1	318	381	63	20	133	9,9	64	n.d.	n.a.	0,19	-	4	0,2
Pāvilosta	1 124	0,1	445	618	173	39	28	4,0	18	n.d.	n.a.	0,41	3	3	0,3
Salacgrīvas pagasts	2 365	0,1	210	352	142	68	106	6,6	72	n.d.	n.a.	0,10	-	2	0,1
Saulkrastu pagasts	2 829	0,1	714	787	73	10	77	4,3	47	n.d.	n.a.	0,22	8	1	0,04
Kolkas pagasts	1 065	0,05	157	51	-106	-68	46	6,4	27	n.d.	n.a.	0,14	2	1	0,1
Jūrkalnes pagasts	361	0,02	150	84	-66	-44	30	12,7	14	n.d.	n.a.	0,14	1	1	0,3
Grobiņa	4 179	0,2	2 397	2 769	372	16	172	6,5	113	n.d.	n.a.	0,10	-	1	0,02
Grobiņas pagasts	2 759	0,1	977	1 664	687	70	125	6,9	106	n.d.	n.a.	0,15	-	1	0,04
Pāles pagasts	822	0,04	140	99	-41	-29	68	12,9	52	n.d.	n.a.	-	-	1	0,1
Priekules pagasts	661	0,03	50	58	8	16	51	12,7	42	n.d.	n.a.	0,03	-	1	0,2
Ainaži	942	0,04	529	299	-230	-43	46	7,4	20	n.d.	n.a.	0,15	-	1	0,1
Saulkrasti	3 278	0,1	1 770	1 721	-49	-3	104	5,0	70	n.d.	n.a.	0,24	-	1	0,03
Engures pagasts	2 674	0,1	892	1 010	118	13	102	5,9	44	n.d.	n.a.	0,39	4	-	-
Vērgales pagasts	1 433	0,1	313	283	-30	-10	56	5,9	35	n.d.	n.a.	0,02	2	-	-
Tārgales pagasts	1 922	0,1	708	575	-133	-19	89	6,8	65	n.d.	n.a.	-	1	-	-
Vārves pagasts	1 845	0,1	910	595	-315	-35	107	8,4	57	n.d.	n.a.	0,18	1	-	-
Kopā/videji:	51 799	2	19 758	20 552	794	4,0	2 119	7,1	1 318	n.a.	n.a.	4,61	62	65	0,1
Latvija/EZF 2007-2013 ietvaros:	2 204 670	100	1 453 426	1 282 334	-171 092	-11,8	130 142	12,8	79 104	6,3	-6,5	15,20*	158**	393***	0,02****

Piezīme:

* VRG piešķirtais kopējais finansējums 401. pasākumā „Teritoriju attīstības stratēģiju īstenošana”.

** Kopējais nodoto zvejas kuģu skaits 101. pasākumā „Zvejas aktivitāšu pilnīga pārtraukšana”.

*** Kopējais zvejnieku skaits, kuriem izmaksātas kompensācijas. 104. pasākumā „Sociāli ekonomiskie pasākumi”.

**** Kopējais zvejnieku skaits 104. pasākumā „Sociāli ekonomiskie pasākumi” pret kopējo iedzīvotāju skaitu.

Avots: LVAEI aprēķināts pēc PMLP, VID, NVA un LAD (uz 03.11.2014. un 19.09.2014.) datiem.

